

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre 24 korona.
Egy hóra 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre 28 korona.
Egy hóra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

4-hasábos petit sor egyszer 20 fillér,
minden következőnél 16 fillér.

Nyilttér petit sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 337

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvénytársaság.
József főherceg-ut 22. m.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1912.

FŐSZERKESZTŐ
STAUBER JÓZSEF

Csütörtök, szeptember 12.

Mai számunk főbb közleményei:

- Lukács Bécsben.
- Expressz-közgyűlés.
- Ujra Szelle József.
- Megfojtott asszony.
- A trónörökös elutazott.
- Lőporfüstben.
- Teherpróba két halottal.
- Árviz.
- Tarkaságok.

Hadarnak rendületlenül...

— Levél a mai közgyűlésről. —

Arad, szeptember 11.

A hely, ahol ez történik, igen t. Szerkesztő ur: a városháza nagyterme. Akik hadarnak és doppingolt ütemben kergetik a szavakat és az egyszerű bővített mondatokat egymás után, azok nem a Kölcsey-egyesület fölolvásói, akiknek működési téről ugyancsak ez a csarnok jelöltetett ki. Hanem hadarnak, szuverénül és a maguk multságára, a városi közgyűlés előadói. Nem is hiszik, hogy milyen multságos ez. Amikor egy csöndesebb vérmérsékű városatyja föláll és azt mondja:

— A tizennegyedik ponthoz kívánok hozzászólni . . .

— Melyikhez? Ahhoz? Hiszen már a tizenhetediknél tartunk! . . .

A tudósító itt odairhatja: *Élénk derűtség.* Pedig, Szabolcskával szólva, tudja is a mindenható, mi van azon derülni való, ha egy városatyja egy pillanatnyi időt vár, amíg átgondolja a nem mindig mesteri szabotossággal elhadart javaslatot, azután föl-

áll, hátrateszi az ülésének mozgatható padját, megszólítja illően a törvényhatóságot — s az alatt a határozatot rég kimondták és már két ponttal előrébb csépelnek. Persze: a gyomrában maradt egy beszéd, — s ez bizonyára igen humoros. De a városatyák gyomrában esetleg nem csupán frázisok maradnak, hanem érvek, fontos okok, tapasztalatok és megszívlelni való körülmények. — A hogy ma referáltak — háromnegyed óra alatt ötvenöt tárgyat ettek meg! — az igazán szomorú képe volt a törvényhatósági hivatásnak, a mely nem állt egyébből, minthogy az ily előadásmódnak háttére, statisztika tömege legyen.

Nem föltétlenül szükséges, hogy a városi közgyűlésen szónoklatok történjenek. De azt már a törvényhatóság fensőbbségének megbecsülése kívánja, hogy a városatyáknak módot adjanak az ügyek átgondolására, megértésére, megvitatására, nem pedig, hogy a bátortalanul jelentkező fölshózókat leütni azzal, hogy villámsebességgel átsapunk a következő pontra. Hiszen az ilyen tárgyalásmenet mellett körülbelül csak olyas módon lehet valamely ponthoz fölshózólni, mint a hogy a rohanó nyulat elébe tartott puskával veszik célba. A városatyja három-négy ponttal elébb álljon föl, és mihelyt az ügyet, a melyhez köze, érdeke, vagy kifogása van, közeledni érzi: — bumm! — vágjon be, hogy megfoghassa, mielőtt az előadó tovább ugrik vele.

Egyik enyhítő körülménye az ilyen gyors tárgyalásnak: hát hiszen a bizottsá-

gokban ugyanis mindent alaposan előkészítenek. Lehet. De a város ez idő szerint nem ad fizetést a városatyáinak és remélhetőleg nem is fog. A városatyák egy része tehát, nem élve ebből a hivatásból, azt ni-szem, nem hagyhatja mindig ott a kenyérkeresetét a bizottsági ülések miatt. A gazdasági szék például minden hétfő délelőtt tárgyal, a mikor gazda, kereskedő, iparos mind egyformaképp a dolgaihoz van kötve. A pénzügyi bizottság délután négy órakor, amikor tudvalevően a pénz-emberek mind az irodákban vannak. A bizottságokban nem vehet tehát részt mindenki és így fölöttébb méltánylandó a törvényhatósági bizottsági tagoknak az a szándéka és bocsánatot kérek joga, hogy a közgyűlésen ne csak bölögassanak, hanem érteni, megfontolni, vitatni és tárgyalni legyen alkalmuk.

Ma, — és úgy láttam, igen sokszor, — nem volt. Állítólag ma nem voltak fontos ügyek a napirenden. Állítólag, — mert az előadókon meg az újságírókon kívül (az utóbbiakat a sztenografia segíti) nem igen tudnak a jelenlevők számat adni arról, hogy miket mondott ki a „szuverén“ törvényhatóság, hatvanezer ember képviselete, három negyed óra alatt.

De nem is arról van szó, hogy ma fontos ügyek voltak-e a tapétán, vagy sem. Meg kell végre mondanunk — és kérem, t. szerkesztő ur, adjon helyet ennek a rekriminációnak, — hogy a mi városi közgyűléseink modora, mintha nem állana egyébből, minthogy a vitákat elrettentse. Az előadó úgy referál, hogy mindjárt a következő pontba nyul; a felálló városatyát szu-

Nászut.

Irta: Lengyel Géza.

— Én pedig azt mondom neked, hogy a nászut hóbort, ostoba divat és csunya és izléstelen. Itt van a szomszédban a tanyai ház, hat kényelmes szoba, barátságos, öreg butorok, vastag szőnyegek, szép kert: ha királykisasszony volna, akkor sem kívánhatnál magadnak külön otthon az esküvő után. Megmondtam a mamának is. Nem engedem, hogy beleugorjatok a világba.

A két testvér az üveges verendán ült együtt, előttük számlák, árjegyzékek egész tömege. Mellettük, a széken csipkéminták hevertek, a földön vászondarabok. Málnainé két óra óta tanácskozott már tíz évvel fiatalabb húgával, Klárával, az esküvői előkészületek véget érni nem akaró munkájába merülve. Mintha egyszerre akarnak elintézni egy egész élet minden gondját, úgy gyűltek egymásra a bevásárlások. Málnainé közben tanácsokat osztogatott, félig komolyan, nem sajnálva egy kis maliciát sem a férjéért és a házasság intézményétől. Tíz év alatt a maga nagy és végtelennek látszó szerelme is megfiggadt, megközönyösödött kissé és mihelyt nem szakították el saját érzelmei, kezdte észrevenni, hogy az ura számára egyenesen más nők is léteznek a világon. Ez a felfedezés eleinte megrémítette; új nevelő nő jött a házhoz, kevésbé szép, mint ő, szegényes ruhájú, láthatóan nem nagyon kényesen ápolat és az ura mégis rajta felejtette a szemét, a ruhán át szinte simogatta a formáit. Vasárnap tiszteletét teszi a jegyző és elhozza magával a leányt: az ura olyan élvezettel simogatja meg a

vizesszemű tizenhétéves fruska arcát, hogy azt lehetetlen már a gyermekek iránti szeretet számlájára írni. Eleinte elkeserítőnek és türethetetlennek találta ezt a folyton megismétlődő gondolatbeli hűtlenséget. Később belenyugodott, mert látta, hogy egyelőre nem veszedelmes. Gábor okos ember, nem csinál boldogot, különösen otthon, a házban vigyáz magára. Észreveszi lassanként, hogy ez a férfi, „a“ férj, ilyen mind kivétel nélkül, így váltja fel a legtündöklőbb jó és szerencsés, egymásnak való emberekből támadt házasságban is a pusztá kézintésre támadó izgalmat, lázas remegést, az ásitó közömbösséget. A közelükben lakott egy szomszédos birtokospár; jó barátságot tartottak velük. A férfi körülbelül olyan idős, mint Gábor, az asszony, mint ő, csinos, egészséges emberek, szerelemből lettek egymáséi, mint ők és békességben élnek. Ismerik egymás családi dolgait, életét, az asszonyok révén az intímabb részleteket is, szinte naponta látják egymást, a barátságuk őszinte és mégis, amikor átjönnek, a férfi leplezetlen melegséggel foglalkozik vele, miközben bizonyára megesküdnek, hogy még mindig halálosan szerelmes a feleségébe, az ő ura, Gábor pedig szinte tüntetően udvarol az ő asszonybarátnőjének.

Évekig tartott, míg belé tudott törődni a házasság furcsa szerelemátalakító mivoltába és meg úgy, ahogy, elrendezte magában a dolgokat, csendesen, jelenetek nélkül. Most már fölöttük volt, már gunyolódni tudott a szerelem és a házasság fölött, amikor azonban Klára riadtan, meglepődve nézett rá, sietve vont vissza mindent:

— Tréfáltam, ne vedd komolyan. A házasság a legszebb, legtisztább célja a leánynak — és a szerelemnek is.

— És a nászut a legszebb kezdete az új életnek — egészítette ki Klára.

Komolyan és hevesen tiltakozott az asszony. — Nem, amit erről mondtam, az nem tréfa, az nem guny. Ha rám hallgatsz, ki nem moudulsz három hónapig a tanyai házból. Ezer okot tudnék mondani, de te már mind hallottad és elég, ha én bizonyítom neked, hogy mind igaz, egyik se mese. Az új házások boldogsága nem való sem a vasutra, sem a világ örökösön egyforma, sivár, rossz szállodáiba.

— Ezer okról beszélsz — nevetett Klára — neked azonban van egy külön okod, másképp nem beszélnél ilyen hevesen.

— Gábor nem akart nászutra menni... Nem, semmi áron nem akart.

— Ti azonban mégis voltatok. Látod: vizet prédikálsz.

— Voltunk, de nem sokáig. Azután megmondottuk a dolgot és hazajöttünk.

Az asszony csendesen, szinte pirulva mondta ezt. Most már a leány volt csipkedő hangulatban.

— Nézd csak, Ili — mondotta — nekem a házasságról beszélhetsz, amit akarsz, én köteles vagyok elhinni, mert még nem próbáltam. Egészen naiv gyerek azonban nem vagyok, hát ilyet ne mondj, hogy: megdöntötök. Egy kicsit emlékszem is rá, hiszen tizedikéves voltam már. Azóta azonban elfelejtettem, csak annyit tudok, hogy valami történt.

rós tekintetek, sőt városatya-társai részéről is kellemetlenkedő arcok és szavak érik: „miért akar ez okosabb lenni a többinél, mit keresi a szereplést”, és így tovább. Pedig az önértetes tisztviselőnek és előadónak nagyobb ambíciója lehet abban, ha referátumán széles, érdekes tanácskozás fejlődik ki, mintha tíz perc alatt husz ügyet rág le. A városatyák pedig, ha rossz néven veszik azt, ha valaki okosabb, vagy csak némileg okos bátorodik lenni, akkor eléri azt, hogy a törvényhatóságba nem kívánczik be se a tudás, se a szakértelem, se a tervező erő, se az újító szellem, hanem egyesegyedül a hiúság, a szerepelní vágyás, amelyet egészen kielégít az a gyönyörűség, hogy a világ leggyorsabb előadományait meghallgatja és azokat elfogadhatja, a nélkül, hogy ehhez a fejét is biccenteni kellene.

Egy városatya.

Az ellenzéki határozat hatása. Csodálatos tüneteket észlelhetünk az ellenzék tegnapi határozata nyomán. Így például a radikális *Népszava* is el van ragadtatva a határozatnak a választójogi reformra vonatkozó részétől ugyanakkor, amikor az Alkotmány című lap diadalmasan konstatalja, hogy az ellenzék sorában helyet foglaló konzervatív elemek a minimumra redukáltak az ellenzék választójogi követeléseit. A munkapárton egészen másként és pozitívumokra támaszkodva ítélik meg a határozatot. Lukács és Tisza távozását követelvé a határozat, mi sem természetesebb, minthogy Lukács ennek a kisebbségi diktatúrának nem fog engedni, ha pedig Tisza István minap a béke kedvéért hajlandónak mutatkozott kellő pillanatban elhagyni az elnöki széket, a Pester Lloyd ma az ellenzéki határozat hatásaként arról biztosítja az ellenzéket, hogy most már nincs földi hatalom, amely helye elhagyására bírhatná Tiszát, ellenkezőleg Tisza minden rendelkezésre álló eszközzel azon lesz, hogy mint a Ház elnöke a parlamentarizmus alapelveinek a kisebbségi daccal szemben érvényt szerezzen. Az ellenzéki határozat különben korántsem olyan könnyörtelen, aminőnek első olvasásra látszik. Minden sora magán viseli annak a szemérmesen ki nem mondott hátsó gondolatnak bélyegét, hogy az ellenzék, ha nagyon szorítják, igenis be fogja adni a derekát. A határozat ugyanis nem mondja ki határozottan, hogy a juniusi eseményeket elítéli, csak igen óvatosan úgy nyilatkozik, hogy a ki-

bontakozást az ő követeléseit teljesítése nélkül lehetetlennek tartja, tehát nem elhatározásokat tartalmaz, csak véleményt mond. Még jellemzőbb Holló Lajos nyilatkozata, mely szerint ő a választójogot, egyáltalán a tárgyi alapon való tárgyalást fontosabbnak tartja a személyi követelésnél. Mindehhez hozzájön még, hogy ez intézőbizottság a párhüség alá helyezi határozatát, ami azt jelenti, hogy a vezérek nem biznak feltétlenül híveikben, akikre a kormány és a házelnökség kitüntetések külön is konsternálólag hatott. A határozat legpregnansabb hatása mindenesetre az, hogy szinte felvillanyozta, elszántságában megerősítette a munkapártot.

Lukács Bécsben.

— Ujabb kitüntetések. —

Saját tudóstónk telefonjelentése.

Budapest, szeptember 11.

Az ellenzéki intéző-bizottság tegnapi határozata nem okozott semmi meglepetést még a munkapárti körökben sem. Apponyi, Károlyi, Justh és Mezössy fenyegetőzése után mindenki elkészült rá, hogy a bizottság megmarad a fejevétel követelése mellett s előre bejelenti a parlamenti harcot is. Előre látható, hogy az ellenzéki pártok jövő hétfői értekezletükön ugyancsak magukévá teszik a bizottság álláspontját. Lukács László miniszterelnök pedig a kormány és a többség nevében a munkapárt szeptember 14-iki értekezletén visszatartja az ellenzéki követeléseket s megjelöli ezekkel szemben azokat a határokat, ameddig a kormány a béke érdekében elmehet.

A kormány és a választói reform.

Egyik félhivatalos kormánypárti ujság ma reggeli számában foglalkozik az intéző-bizottság határozatával, amely tudvalóval a választói jogért való harcot hirdeti. Erre az említett lap egyebek közt a következőket írja:

Az ilyen ellenféllel vitázni sem lehet, az ilyen ellenféllel szemben hiába minden békenyilatkozat, hiába minden jóhiszeműség: ők harcot akarnak, melyről tudják, hogy rájuk nézve való teljes sikertelensége mellett mennyi kárával járhat az országnak. És mindezt csak egyért: hogy ártsanak annak a rendszernek, mely az ő kormányzatuk kátyujából az országot kivezette, hogy boszut álljanak azon a párton és kormányzaton, mely a kisebbségi oligarkának egyszersmindenkorra

véget vetett, mely nagy és válságok hosszú sorát okozó problémák megoldásával egész sor akadályt hárított el a nemzeti fejlődés útjából.

Isten segedelmével mindez nem fog elkövetkezni. Az országban el vannak ők szigetelve; izgatásuk nem hagy nyomot; népgyűléseiket kétes siker kíséri; a törvényhatóságok ellenük; a közvélemény unja akadékoskodásukat, várja és kívánja a további munkát: a választójogi reformot és a gazdasági fejlesztés sok részből álló nagy művét.

Nos, a kormány és a munkapárt ezt a munkát meg fogják kezdeni és minden igyekezettel el is fogják végezni.

Lukács László Bécsben.

Bécsből jelentik: Lukács László miniszterelnök titkára, *Latimovich* Endre dr. kíséretében ma reggel gasteini kurájának befejezése után Bécsbe érkezett. Délelőtt a Magyar Házban fogadta egyes referensek jelentését s délben *Zichy* János gróf vallás és közoktatásügyi miniszterrel a Hofburgba ment, hogy részt vegyen *Ella* királyi hercegnő renúnciacióján. A délután folyamán Lukács László miniszterelnök az osztrák miniszterelnökkel lépett érintkezésbe s azután az egyik esti vonattal Budapestre utazott.

Bécsből jelentik: Lukács László miniszterelnököt, aki déli tizenkét órakor résztvett *Ella* királyi hercegnő renúnciacióján, egy órakor ő felsége külön kihallgatáson fogadta.

Lukács László miniszterelnök ma délután egy órakor jelent meg ő felsége előtt kihallgatáson és mindenekelőtt köszönetet mondott a kitüntetésért, majd jelentést tett a királynak a politikai helyzetről és a folyó ügyekről. Döntő elhatározás az audiencián nem történt. A miniszterelnök ma este Budapestre utazott, de a legközelebbi napokban újból Bécsbe jön, hogy a magyar kormányt az eucharisztikus kongresszuson képviselje.

Ujabb kitüntetések a véderőtörvényért.

A Budapesti Tudósító jelenti: ő felsége a személye körüli minisztérium ideiglenes vezetésével megbízott miniszterelnök előterjesztésére a katonai törvények letárgyalása alkalmából előadói minőségükben szerzett kiváló érdemeik elismerésül loosi és egervári *Solymossy* Ödön báró országgyűlési képviselőnek a Lipót-rend lovagke-

— Nem történt semmi.

— Ne fogadkozz, li. Az Emma tánti a hátad mögött ezerszer elmondja ezt a történetet, még pedig úgy, hogy a Gábor a nászuton megcsalt a szobaleánygyal. Ne is tiltakozz. Tudom, hogy ebből egy szót sem igaz, hiszen a legjobb barátságban érkeztek vissza. Hanem most már mondd meg, mi volt.

— Hát nézd Klári, nem olyan nagy dolog az és hidd el az igazat mondtam: én beláttam, hogy Gábornak igaza volt, csak nem mertem bevallani. Aztán bevallottam és hazajöttünk.

— Csak úgy, magadtól vallottad be?

— Ne hirtelenkedj, elmondom. Azt tudod, hogy Gábor hallani sem akart a nászutról. Elmagyarázta nekem apróra — mint most én neked — milyen kellemetlen ez a néhány hét idegenek között, fárastó hajszában. Én nem voltam liba, megértettem kifogásait, csak makacszkodtam. Evek óta úgy képzeltem a házasságot, nagy utazással. Most nem akartam megváltoztatni az álmaimat. Persze, végül is Gábor engedett. Csak annyit kötött ki, hogy nem megyünk messzire, idegenek közé, ismeretlen helyre. Budapest, Bécs, Berlin: ennyi az egész. Már a negyedik napon úgy gondoltam, hogy Gábornak igaza van. Budapestben voltunk. Én azelőtt csak minden télen voltam Budapestben egy-két hónapig, azt hittem, hogy nem ismer senki, olyan szabadon járhatok itt, mintha Florenceben volnánk.

Hát, mintha találkát adtak volna egymásnak az ismerőseim, mind egymásután kerültek elélem. Ha kiléptünk az utcára, ötpercenként köszönt valaki, vagy mi üdvözöltünk egy asszonyt, egy házaspárt és mind valami nászuta-

sok számára külön tartogatott arcpirító tekintetben részesített bennünket. A szállodában úgy éreztem magamat, mintha kirakatban volnék. Sürgettem az elutazást. Az ötödik napon már Bécsben voltunk. Itt az utcán, séta közben nyugtunk volt legalább. Gábor azonban nem jól érezte magát. Én egyre határozottabban kezdtem érezni, hogy elhibáztuk az utat és ez levertté tett. Olyan busan kullogtunk néha egymás mellett, hogy már nem is néztek nászutasoknak bennünket. Az első hét végén következett aztán az a rémes éjszaka, amely szerencsésen hazakergetett. Korán fekdüdtünk le, fáradtak voltunk. Éjfél tájban Gábor meggyújtotta a villanyt. Rosszul érezte magát, de ki-mondhatatlanul, kétségbeesetten. Irtózatossá fájdalom járták át a hátát, a fejét. A nagy, erős ember szinte megrázkódott a fájdalomtól és a síráshoz volt közel. Valamit magamra kaptam és megdermedtem, tehetetlenül hajoltam föléje. Azt hittem, meghal reggelig, olyan szörnyűnek látszott a helyzet. Kirohantam a folyosóra, hogy doktorért küldök valakit. A szobaasszony, egy termetes, jólelkű asszonyság, egy üveget adott nekem. Okvetlenül adjak be néhány cseppet, mondta, míg a doktor megjön, mindjárt vége lesz tőle a fájdalomnak. Kezemben az orvosságos üveggel, rohantam vissza. A szoba, amelybe benyitottam, sötét volt. Azt hittem, Gábor jobban van és eloltotta a lámpát. Botorkálva értem el az ágyig.

— Gyujtod meg a villanyt — szóltam Gábornak.

Egy álmos, vastag német hang felelt, azután egy vékonyabb is. A következő pillanatban csak-

ugyan világosság öntötte el a szobát és elügrött a legszörnyűbb pongyolában egy vénülő asszony és egy kopasz férfi, mint utóbb kiderült, egy jámbor linzi házaspár. En, nem sokkal rendezettebb öltözetben, ott álltam az ágyuk mellett és kétségbeesve tartottam előre egyik kezemen a kanalat, a másikban az orvosságos üveget. A német asszony nagyot sápitott, az ura dörmögött én sikitottam. Mire magamhoz tértem s észrevettem, hogy rossz ajtón nyitottam be, már mindenfelől emberek, szobaleányok, szálloda alkalmazottak jöttek, mert a német nő közben szorgalmasan kiabált. Néhány perc alatt fel volt kavarva az egész ház. Én sirtam, az összefutott vendégek mosolyogtak, a megzavart házaspár hadonászott. Hangos, csunya botrány volt, tulajdonképpen minden ok nélkül. Mire visszavezettek az igazi szobánkba, már ott volt a doktor és megnyugtató, hogy semmi komoly baja nincs az urának. Csakugyan. Reggelre jobban lett. Délben pedig elutaztunk, nem Berlin felé, hanem haza, egyenesen a birtokunkra. Aztán boldogok, nyugodtak és szerelmesek voltunk. Mert szeretlek téged, azt tanácsolom, hogy ott kezd mindjárt, ahol mi végeztük.

— Azt hiszed — kérdezte Klára — hogy mindenki eltéveszti az ajtót?

— Én nem hiszek semmit. Századik ember utját sem szakítja meg ilyen nyilvánvaló, villámszerű baleset, de az apró kellemetlenségek mindig ugyanazok. Ezért, ha valamit adsz rám, higgy nekem és igérd meg, hogy nem utaztok el.

— Igérem — felelte Klára — igérem, legalább, hogy Bécsbe semmiesetre se megyünk. Mi már csak megmaradunk Olaszország mellett.

resztjét, Darvay Fülöp dr. országgyűlési képviselőnek pedig a magyar királyi udvari tanácsosi címet adományozta. Karátsony Lajos és Tóry Gusztáv államtitkárokat a Lipót-rend középkeresztjével, Pair Vilmos honvédelmi miniszteri tanácsost a Lipót-rend lovagkeresztjével, Polner Ödön osztálytanácsost pedig a Ferenc József-rend középkeresztjével tüntette ki a király.

A Kossuth-párt értekezlete.

A 48-as függetlenségi Kossuth-párt 16-án, hétfőn este 6 órakor pártértekezletet tart Kossuth Ferenc elnöklésével a párt Irányi utcai helyiségében.

Lesz-e ostromállapot?

Egyik lap ma azt írta, hogy a budapesti hadtestparancsnokságnál tegnap nagy „tábornokjárás” és katonai értekezlet volt, amelyen megvitatták a parlament összeülése alkalmából teendő intézkedéseket és „egy esetleges ostromállapotról tanácskoztak”. A *Budapesti Tudósító*-nak legilletékesebb helyről szerzett értesülése szerint ebben a föltűnésre számított hiradásban csak annyi az igazság, hogy a hadtestparancsnokságnál valóban volt egy értekezlet, mely egészen nyilvánosan volt hirdelve a könyomatu helyőrségi napiparancsban, de amelyen tábornokok egyáltalában nem vettek részt, kivéve a hadtestparancsnokot ez idő szerint helyettesítő tábornokot, a ki az értekezletet vezette. Ilyen értekezletek időről időre rendszeresen szoktak tartatni a különböző hadtestparancsnokságoknál és a tegnapi csak a budapesti helyőrség ezred- és zászlóalj-parancsnokai voltak berendelve. Az értekezlet során kizárólag az állományi és elhelyezési viszonyok kerültek megvitatásra, különös tekintettel az ujoncknak október elején történendő bevonulására és a kezdődő új kiképzési esztendőre. Egyéb dolgokról, vagy éppen ostromállapot kihirdetéséről az értekezleten szó sem volt.

Munkapárti beszámoló.

Désről jelentik: Desbordes Ernő, a dési körület munkapárti képviselője ma délután tartotta beszámolóját majdnem ezer választó jelenlétében. Az ellenzékiek közül nagyon sokan jelentek meg, akik teljes nyugalommal hallgatták végig a szónokot. A nagy tetszést aratott beszámoló után üdvözlő táviratot küldöttek Tisza Istvánnak, Lukács Lászlónak és a munkapártnak.

TANÜGY.

(—) A kereskedő tanonciskolában a beiratások még csak szeptember 12- és 13-án, délután 2—4-ig eszközöltetnek. A rendes tanítás szeptember 16-án délután 2 órakor veszi kezdetét. A tandíjat, nemkülönben a könyvek, stb. árát a beiratás alkalmával teljes összegben egyszerre kell megfizetni. A kereskedő főnököket az igazgatóság ez uton kéri, sziveskedjenek tanköteles tanulóikat szeptember 14-ig beírni, nehogy késedelmezés folytán kellemetlenségeknek tegyék ki magukat.

(—) Az Aradi Zenede 80-ik évi tanfolyamát az aradi új *kulturpalotában* nyitja meg. A beiratások az új helyiségben eszközöltetnek és pedig 1912. szeptember hó 12., 13., 14. napján, mindig d. u. 3—5 óráig. Beiratási díj 10 korona. Egész évi tandíj 60 korona egy-egy lőhangszer és a melléktanzak (elmélet, karének) után. Második hangszer után 30 korona. Tanzakok a következők: zongora, hegedű, gordonka, brácsa, gordon, hárfia, magánének, karének, cimbalom, fuvola, klarinett, oboa, fagott, trombita, szárnykürt, vadászürt, trombon, harsona, zeneelmélet, összhangzattan, zenealaktan, zenetörténet. Tantestület: *Budits Máttyás, Framék Emanuel, Fülöp Frigyes, Kalitsky Vilma, Longhi Zseni, Máday Máttyás, Schleiszner Amália, Dr. Wágner Józsefné, Zoltai Máttyásné.* Arad, 1912. augusztus 28. *Institoris Kálmán* kir. tanácsos, nyug. polgármester, elnök. *Krispin József* igazgató. 5535

Ujra Szelle József.

— Ügyvédek tilalom ellenére. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 11.

Sok-sok esztendő telt el azóta, hogy Szelle József aradi ügyvéd szomorúan hirhadt ügyétől hangos volt az ország. Csendes emberek lettek azóta Szelleék; a külföldről hazakerült Szelle József meghúzódott, magába vonuló életet él, felesége pedig, aki olyan kardos, paragrafusokat citáló asszony volt annak idején, most ágybanfekvő, nehéz beteg. Nem is országraszóló szenzáció az, ami most aktuálissá teszi ismét a Szelle nevet, hanem egyszerű, de érdekes jogi kérdés.

Ott kezdődik az ügy, hogy jó ideje, talán öt esztendő előtt Szelléné egy adósától tartozása fejében váltót kapott. Ötszáz koronával tartozott a temesmegyei földmives Szelle Józsefnének, de az 500 korona kamatokkal, perköltségekkel annyira felszaporodott, hogy a tartozás fejében átadott váltót ezer koronáról állították ki. A váltó lejártá után sem fizetett az adós és Szelléné, hogy legalább a kölcsönadott tőkéhez hozzájusson, a tartozást eladta egy másik gazdag földmivesnek ötszáz koronáért.

Az adás-vétel ekkor is rosszul sikerült, mert a ravasz temesi gazda az ezerkoronás váltóért az ötszáz koronát szintén csak váltóval fizette ki. Szelléné tehát az ezer koronás váltó helyett kapott egy ötszáz koronásat és ezt ép oly kevéssé tudta készpénzre váltani, mint az előbit. Végre is ezt a váltót behajtás végett átadta egy harmadik ismerős temesi gazdának. Behajtotta-e azután ez a váltótartozást, vagy sem, nem lehet tudni, mert csak annyi bizonyos, hogy Szelléné többé híret sem látta a váltónak, ötszáz koronának.

Ebben a kalandos váltóügyben néhány hét előtt sikkasztás miatt írásbeli panaszt tett Szelle Józsefné a temesvári királyi ügyészségnél. Az ügyészség az iratokat a panaszosnő kihallgatása és bizonyítékai beterjesztése céljából átküldötte az aradi rendőrségnek.

A bűnügyi osztályból idézést is küldtek Szelle Józsefnének, aki azonban nem jelent meg, hanem levélben jelentette be, hogy ágyban fekvő beteg; kéri tehát, hogy helyette megbízott ügyvédjét Szelle Józsefet idézzék meg és hallgassák ki. És a levél mellett ott is volt a szabályszerűen *kitöltött meghatalmazás Szelle József aradi ügyvéd nevére kiállítva.*

A rendőrségen meglepetve olvasták az ügyvédi meghatalmazást, mert köztudomásu, hogy Szelle József ismert ügyei miatt nem folytat és nem is folytathat Aradon ügyvédi gyakorlatot. *Szepekovszky* Teofil rendőrhadnagy, aki *Greén* Nándor tb. főkapitány távolléte alatt a bűnügyi osztályt vezeti végül is az aradi ügyvédi kamarát kérdezte meg hivatalos átiratban, hogy ügyvéd-e, van-e joga feleket képviselni Szelle Józsefnek? Hamarosan megérkezett az ügyvédi kamara válasza, amely azt a felvilágosítást adta, hogy Szelle Józsefnek ügyvédi oklevele ugyan van, de az aradi ügyvédi kamaránál az ügyvédek lajstromába bejegyezve nincsen és így jogosan nem folytathat semminemű ügyvédi ténykedést.

Az ügyvédi kamara átirata nem is mondott valótlanságot. Szelle József, amióta Buenos Ayresből hazatért két ízben is megkísérelte, hogy felvétesse magát az ügyvédi kamara kebelébe, de a kamara mindkét alkalommal elutasította a szilenciumos ügyvéd kérelmét és így Szelle nem szerzhette meg jogot arra, hogy ügyvédi meghatalmazással szerepeljen a hatóságok előtt, ha mindjárt a felesége képviselőjében is.

Szellénét, aki csakugyan nagybeteg, mégis

kihallgatták panasza ügyében: a bűnügyi osztály egyik tisztviselője kiszállt a beteg asszony lakására és ott vették fel a jegyzőkönyvet, amelyben Szelléné írásbeli panaszát megismételte és fenntartotta.

Árviz.

— A Maros rombolásai. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 11.

Az utóbbi napokban az esőzések következtében a Maros vizállása egyre nagyobb volt s már attól tartottak, hogy Aradon a tavaszi áradások megismétlődnek. A Maros áradása azonban ma Aradon már szünőfélben volt és a Maros menti aradmegyei községekből jelentékeny apadásról értesítenek. Ezzel szemben a Maros felső vidékéről félelmetes tartalmu táviratok jöttek ma.

Szászrégenből jelentik: A környéken a Maros vizállása mindenütt nagyon magas. Valóságos tengerhez hasonlít a Maros, amely elöntötte az összes ártereket és a viz azokon túl a szántóföldeket is elborította. A legnagyobb kár a *dévai, soborsini és a felvinci környéket érte.* Az utóbbi helyen — Felvinc — a község teljesen víz alatt áll és a katonák az ablakon át mentették ki a lakosságot. Nagy szénaboglyák uszkálnak a vízben, és mintegy 10.000 hold kukorica a víz alatt áll. Az ár több malmot elsodort.

Kaposvárról jelentik: Két nap óta megszakiadás nélkül szakad a sűrű zápor. Az összegyűlt nagymennyiségű esővíz nagy károkat okoz. A szántóföldek víz alatt állanak. A vonatok késéssel közlekednek. — *Szegedről* jelentik: A folytonos esőzés következtében a Tisza annyira megáradt, hogy az elmúlt éjjel hirtelen kilépett medréből és elborította a széles árterületet. A tovarohanó vizár magával ragadott egy uszodát is. — A Maros megdagadt hullámai elragadták a makói fürdőházat és Szegedre sodorták. — *Déváról* jelentik: A Csikvármegyéből táviratilag jelzett nagy víztömeg utközben eloszlott. A napos idő elősegíti a víz apadását. A víz lassankint kezd visszahúzódni. Most még igen tekintélyes területek vannak víz alatt. — *Segesvárról* jelentik: A tartós esőzés folytán kiáradt a Nagyküküllő, s elborította a város alsó részét. A víz ellepte a Bajrutca lakóinak lakásait és házeit és az állami polgári leányiskola pincehelyiségeit. Az árviz jelentékeny károkat okozott. — A Máv. igazgatóságától érkezett értesítés szerint a héjasfalvi-székelyudvarhegyi vonalon árvizokozta pályarongálás miatt az összes forgalom bizonytalan ideig szünetel. Az utközben levő áruk föltartóztatandók. A gertyószentmiklósi vonalon Palotailva és Gödmesterháza, valamint Maroshévíz és Gyergyóvárhegy állomások között a személyforgalom árviz miatt csak átszállással tartható fenn. — A küküllői helyi érdekű vasut Abosfalva és Balavásár állomásai között árvizokozta pályarongálás miatt az összes forgalom két napra szünetel. Az erdélyvidéki vasut Ósinka és Ujsinka állomásai között fönnállott forgalmi akadály megszűnt.

AZ ARADI KÖZLÖNY telefonszámai:

Szerkesztőség (éjjel-nappal)	— 357
Szerkesztőség (csak éjjel használható mellékállomás)	— — — — — 151
Kiadóhivatal és hirdetési osztály	— — — — — 151
Nyomda	— — — — — 151

A trónörökös elutazott.

— Vége a próbaháborúnak. —

— Kiküldött munkatársunktól. —

Mezőhegyes, szeptember 11.

Nem futtak le, és a sártengerben térdig gázoló csapatok mégis égfelé dobálták a sapkájukat örömben, hogy a hadgyakorlatokat, amint azt az *Aradi Közlöny* már ma jelezte, ma délután kilenc és tíz óra között befejezték. A manőver egyetlen romantikáját is kiölték a modern technikának csodálatos ujtásai; a manőverekre már nem osztják be a főhadvezetőséghez a Staabstrompetert, van repülőgép, automobil tábortelefon és távirat, parancsörtszt és kilenc óra 45 perckor Ferenc Ferdinánd trónörökös kiadja a parancsot a befejezésre, tíz órakor már a husz kilométernyi távolságra fekvő önálló parancsnokok automobilon száguldanak Csanádpalota keleti kijárójához, hogy a „Besprechungon” részt vegyenek.

Az elnémitott kürtök szerepét átvette a telefon. Kivétel *Lipót Szalvátor* tüzérségi főfelügyelő, aki reggel fél nyolckor Feketehalomról, a vezérkar mai gyülekező helyéről kocsin eltávozott, hogy a vörösök tüzérségét munkájában megismerje; ő hozzá parancsörtsztjét, Károly Albert főherceg tüzérhadnagyot küldi el azzal a parancssal, hogy jelenjék meg a megbeszélésen.

Meglepetést keltett a kora reggel hadállásaikból elmozdult seregek körében a hirtelen lefúvás. A hivatalos program szerint úgy volt tervezve, hogy 12-ikén fejeződnek be az ideai királygyakorlatok és a trónörökös ekkor hagyja el Mezőhegyest. Aki azt hinné, hogy valami kulisszatitok, vagy talán mélyebben rejlő okok készítették a trónörökösöt arra, hogy a manőverre kiadott dispoziációt megváltoztassa és egy nappal hamarabb felszabadítsa a már csak vánszorgó csapatokat testet-lelket élő munkájuk alól, az rossz uton jár, mert mint előkelő katonai körökben mosolyogva mondták, a főhadiszálláson már vasárnap mindenki tisztában volt azzal, hogy szerdán befejeződnek a manőverek és csak az volt bizonytalan, vajon délután két órakor, vagy este hat órakor hagyja-e el a trónörökös Mezőhegyest.

— Az csak olyan pedagógiai, illetve általános emberi gyöngeségen alapuló megfigyelésnek a felhasználása, hogy egy nappal későbbre hirdetik a lefúvást, mintsem az tényleg megtörténik, — mondotta egy magasrangú katonatiszt, — ha az ember azt tudja, hogy már ma vége szakad a rendkívüli strapációnak, akkor egy nappal előbb elernyed. Mig ha azt hiszi, hogy csak holnap út a megváltás órája, akkor még megfeszíti az erejét, sőt talán még ambíció is él benne. A nagygyakorlat főhadvezetősége, a vezérkar is úgy dolgozta ki a hadgyakorlatok terveit, hogy a hadműveletek szerdára befejezést nyerjenek, ezt semmi sem bizonyítja jobban, minthogy a csapatok elszállítása csütörtök reggelre veszi kezdetét és erről az Acsev. igazgatósága hivatalos uton értesítést is nyert és e szerint intézkedett is.

Mig azonban a trónörökös kimondotta a nagy örömmel fogadott végszót, addig igen nehéz órák vonultak el az éjszakai táborozás után hajnali szürkületkor harcra szálló seregek fölött. Az egész éjszaka eső verte őket, hajnalra pedig a rettenetes sár fenyegetett megszámlálhatatlan veszedelemmel. Az eső azonban még kedvezett volt a holtfáradt csapatoknak, mert a hadvezetőség azt tervezte, hogy Kövess használja ki a tegnapi győzelmet és éjszakai támadással rohanja meg a szállásait és hadállásait a kék sereget és végleg semmisítse azt meg. De a trónörökös este kilenc órakor megváltoztatta a tervet, mert nem akarta az esőzések által amugy is sokat

szennedő csapatokat az éjjeli gyakorlat veszélyességének is kitenni.

Reggel fél négy órakor már felkelt a trónörökös és reggeli után négy órakor már a Feketehalomra ment ki, hogy onnan figyelje a vezérkarral együtt a döntő ütközetre készülő hadtestek mozdulatait. A főhadiszállásra beosztott többi tábornok csak reggel hat órakor kelt utra, fél hétre együtt volt a trónörökös egész kísérete a halmon, amely körül ekkor már tüzérség és gyalogság rendkívül élénk tüzelés közben nyomult előre, majd pedig vereséget szenvedve vonult vissza.

Mikor hat óra után néhány perccel a kerékmarszáló zsiros alföldi sáron az automobil kerseres küzdelem után áthatolt és Feketehalom alá ért, gyönyörű tűzvonal kellős közepében érkezünk meg. Kövess egyik hadosztálya, amely tegnap a kék sereg nagy részét törte össze, ma korán reggel, négy óra után óriási energiával vette magát a hetedik hadtest másik divíziójára és azt Makó felé akarta visszazoritani, hogy ott összeroppantsa. Pitvaros és Csanadalberti között kezdődött a vörös divízió fejlődése, amely a Feketehalomtól jobbra és balra foglalt el erős pozíciót. Kövess hadtestparancsnok ama törekvése folytán, hogy a maga szorosra fogott csapataival bekelje magát a hetedik hadtest óriási területre elosztott két része közé és ezek egyesülését ezáltal lehetővé tegye, abba a helyzetbe került, hogy a maga jobb szárnyát gyengítette és fedezetlenül hagyta. Ezt a kedvező helyzetet használta ki Schöedler hadparancsnok, aki a kombinált hetedik hadtest felett a legfőbb parancsnoklást gyakorolta és ma reggel hátba támadta a vörös divíziót.

Mikor reggel hét órakor Feketehalom körül a csatározás javában folyt, érkezünk meg erre az ekkor már nagy tömegek által megszállott helyre, amelyen már a vörösök nagy tömngéi a kék divíziót visszavonulásra szoritották, hirtelen előrenyomult a kék sereg honvédsége és oly elemmentaris erővel avatkozott a harcba, hogy a hadvezetőség intézkedésére nyomban beszüntette a vörös hadosztály tüzelését, mert látszott, hogy vereséget szenved.

— Na, egy disztüzet az újságíró urak tisztelgetre, — mondotta a tüzér ezredes és egymásután még négy lövést adatott le a gyorstüzelő ágyuból, de időnk se volt megköszönni a kitüntető figyelme, mert az ezredes tisztjeivel együtt nevetve a füleiket befogó újságírókon, galoppban elvágtatott.

Ekkor a háboru mérlege úgy állott, hogy a vörös sereg egyik divíziója legyőzte a kék sereg vele szemben álló divízióját és a kék sereg divíziója megverte Kövessnek ama hadosztályát, amely Schöedler hadtestjének balszárnyát volt megtámadandó.

A visszavonuló kék sereg Csanádpalota mellett Kövess és a vasuti sín között helyezkedett el, hogy a meggyöngült ellenfélre most már ő mérje a végső csapást.

E közben Uzelácz alezredes a léghajós osztály parancsnoka leereszkedett Feketehalom közelében. Rögtön jelentést tett a trónörökösnek, aki dicsérettel nyilatkozott a fáradhatatlanul működő pilótáknak teljesítményéről.

A trónörökös ekkor kíséretével együtt elhagyta eddigi ideiglenes főhadiszállását Feketehalmon és a mezőhegyesi igazgatóság által rendelkezésére bocsátott gyönyörű négyes fogatra ült Schemua Balázs vezérkari főnökkel együtt, hogy a döntő ütközet színhelyére a csanádpalotai vasutállomásra hajtasson. A háromnegyed órai kocsit utat kukoricások közt dülöuton tette meg a trónörökös és a négy paripa ugyancsak beleizzadt, noha könnyű kocsit kellett huznia, de a sár a kocsikerekek külőihez tapadt. Automobilon megfelelő távolságban kísértük a fővezért és ez a tura arra volt jó, hogy bebizonyítsa milyen kevés érdeklődést tudott kelteni ez a nagyarányu hadjárat a környék lakosságánál. A csapatokkal sürün megrakott területen alig mutatkozott ember a polgárság köréből, noha a trónörökös és csupa magas állásu személyiségekből álló környezete is az automobilos felvonulásával látványosságnak bizonyult elsörendü volt.

Itt-ott a kukorica szélén botjára támaszkodó gazda ember tisztességtudóan üdvözölte a fényes katonai társaságot, de egy pillantásnál többre nem méltatta azokat. A környékből falvakból sem se-

reglett össze nagyobb nézőközönség. Egy-két ur család megreszkizta, hogy kocsira üljön és az ut szelléről hallgassa az ágyudörgést, vagy a gépfegyverek kattogását, mert a nagyjelentőségének mondott manőverből egyebet aligha vett tudomásul a magas kukoricásban meghúzódó seregek műveletéről. Mikor egy-egy ezred kitért a tiszásra és a tartalék mögött bandukoló katonazenét észrevette a nép, hangos nevetésre lakadt a furcsa látványon, amely a véres háboru fogalmával sehogysem illik össze. A kékeket üldöző divízióban több katonai zenekar is volt és az egyik tanyánál megálltak, hogy vizet kérjenek.

— Készítettünk magunknak innivalót — mondja egy öreg anyóka — de sokkal szivesebben adnánk, ha egy ropogós csárdásba kezdenének! Na de maguk csehek, nem tudnak maguk magyar nótákat! Meg is mondom a sereghajtójuknak, hogy a sok ágyugolyó helyett, amit ellődöznek a mi pénzünkben, magukat használja fel ágyutölteléknek, mert más hasznukat egy sem veszik, pedig jó lenne ha a szomorú gyerekeket egy kis muzsikával életre keltenék!

A szókimondó asszonyságnak talpraesett és sok igazságot eltaláló megjegyzéseinek az ott csoportosult tisztnek is jót nevettek, mert látták, hogy a nyers száju asszony azért igen jó szívvvel volt a fáradt muzsikusok iránt, akiknek a víz mellé egy egész kenyeret is adott, noha talán magának sem volt több az istenáldásából.

A trónörökös és kísérete kilenc órakor érkezett meg Csanádpalota nyugati bejáratához, ahol a hetedik hadtesthez tartozó és a támadásra már gyülekező csapatok előőrseit találta. Közvetlen a falu bejáratánál egy ezredessel részletes jelentést tétetett magának, majd pedig a helységen keresztül a vasut és országut keresztezéséhez ment, hogy onnan figyelje meg Meixner altábornagy vezetése alatt készülő támadást. Schemua Balázs vezérkari főnök térképpel a kezében bő magyarázatokkal szolgált a trónörökösnek, valamint Frigyes főhercegnek. A vasuti töltés melletti árkot áthidaló fahíd korlátjához támaszkodva várta a trónörökös a történelemeket.

— Ejnye, de kár, hogy ez a fenséges ur támaszkodik ennek a korlátnak — mondotta egy ravaszkepű magyar — ha más valaki lenne, akkor mondanék valamit! Most szakadna csak le, legalább megcsináltatná a vármegyét!

Lovas parancsörtsztek hoztak jelentéseket eközben a főhadiszállásra Kövess hadtestének előrenyomulásáról és Schöedler hadseregparancsnok a jelentések vétele után kiadta a parancsot a VII. kombinált hadtest elővonulásra. A Kövess és Csanádpalota között, leginkább a vasuti töltés mentén elhelyezkedett hadosztályból két-három zászlóalj kapott parancsot az előtörésre és a hidon át futólépésben, tömött sorokban, lihegve, de a trónörökös jelenléte által feltüzelve, minden erejüket összeszedve siettek az *aradi bakák* a Csanádpalota körül elhuzodó árok megszállására.

A trónörökös látva, hogy a VII. hadtest támadó céljának megfelelően helyezkedik el, elhátározta a gyakorlat lefúvását. Ezt megelőzőleg különösen Hötzendorfi-Conrad hadseregfelügyelővel folytatott hosszabb tárgyalást és a többi köréje gyűlt tábornoknak is elmondotta, hogy a harcra kész hadosztály stratégiai felvonulása kielégíti.

A manővernek ezt a részét már Csanádpalotából és a környékből vasuton érkezett nagyobb közönség, köztük több aradi uricsalád nézte végig és gyönyörködött abban a szinpompás képen, amelyet a katonai méltóságok és kísérek, továbbá a harcra kész csapatok nyújtottak. A vasuti sinectől körülbelül ötven lépésre, az országutól jobbra helyezkedett el a főhercegek lakójháza, valamint az őket állandóan kísérő lovas burgzsandárok csapata. Különösen sok bámulója akadt az itt együvé került katonai attaséknak, akiknek egyenruhája után próbálták eltalálni nemzetiségüket.

— Látszik, hogy háboru van Törökország és Olaszország között, mert ime, a török attasé nem beszél az olaszsal — jegyezte meg egy urinó és a megjegyzése nem is olyan naiv, mint ahogy látszik, mert már az attasék Makóra érkeztek az újságíróknak is feltűnt, hogy az olasz és török katonai képviselők egyáltalán nem érintkeznek egymással, viszont azonban igen barátságosan beszélget a két japán attasé a hatalmas szál orosz generálissal, aki a legidősebb valamennyi között.

Abban a pillanatban, mikor a többször említett hadtest csapatai előnyomulásának fedezésére megszólalt az első ágyú, a trónörökös kiadta a parancsot, hogy fejezzék be a gyakorlatokat. Ő maga ismét a négyes fogatára ült, Bardolff ezredes pedig jelentette a tábornokoknak, hogy Csanádpalota nyugati bejáratánál lesz a találkozás és a megbeszélés. A tüzérségi csapatokból a harcmezőn időző Lipót Szalvátor főherceget Károly Albert főherceget, parancsörtszójét küldötte el a trónörökös. A fiatal tüzérhadnagy levetette csukaszürke gallérját, hogy lóra üljön. Három lakáj is kapott utána, hogy átvegye és mind sietett, hogy a kengyelvasat tartsa, míg a főherceg nyeregbe száll és elvágtat Csanádpalota irányában.

A lefuvást jelző parancsot telefonon közvetítették az összes csapatokkal. Fél óra múlva Csanádpalota utcáin rendezett sorokban állottak fel tüzérek, gyalogság, huszárság, honvédség, hogy bevárják a megbeszélés végét és a trónörökös elvonulását, aki mielőtt távozna a manőver színhelyéről, még egyszer meg akarta nézni, ha csak robogó négyes fogatról is, elfáradt katonáit. A tábori konyhák tűzhelyéről felszálló füst jelezte, hogy ebéd ideje közeledik és a csapatok azt a parancsot kapták, hogy ott, a község utcáin egyék meg a menázsit és még az esetre se zavartassák magukat az ebédelésben, ha a trónörökösön kívül bármilyen magas katonai méltóság haladna is el mellettük.

Az óriási kiterjedésű harcmező minden részéről, de különösen Csanádpalota körül pihenő seregektől indultak el az önálló csapatparancsnokok a többször említett helyre, hogy a trónörökös szájából hallják meg milyen munkát végeztek az utolsó négy napon. A megbeszélés színhelyén kezdte már meg a bucsuzkodást Ferenc Ferdinánd főherceg. Magához kérte először az önkéntes magyar és osztrák automobil csapatok parancsnokait, *Andrássy Sándor* és *Starinszky* grófokat. *Megelégedését és köszönetét fejezte ki előttük*, amiért oly önfeláldozóan és készségesen állottak a hadvezetőség és a csapatok rendelkezésére. Azután az attaséktól bucsuzott el, mindegyikkel külön-külön kezét fogva. *Igen hosszú ideig beszélgetett Avarescu román vezérkari főnökkel*, akinek a katonai térképről magyarázott egyet-mást, majd pedig kezét fogva vele bucsut vett tőle.

Ekkorra összegyűltek köréje a parancsnokok és valamennyi vezérkari tiszt. Feszés vigyáz állásban várták a megbeszélés kezdetét és miután katonás tisztelgessel üdvözölték a felséges urat, ez a körülálló polgárság által is hallható hangon *megelégedésének adott kifejezést valamennyi parancsnok előtt a manőverek lefolyásáért*, azután már halkabban kezdett kritikájának elmondásába, amely természetesen még nem jelenti az utolsó szót többek részére, akik bizonyára aggódva állottak uruk és parancsolójuk előtt.

A megbeszélés befejeztével a trónörökös időközben kirendelt vörös automobiljába ült, hogy azon Mezőhegyesre robogjon. Bardolff ezredes foglalt mellette helyet és ekkor harsant fel az első éljen a felséges ur itt tartózkodása alatt. Az összegyűlt tömeg, amelyet szuronyos csendőrök

tartottak tisztas távolban, kalaplengetve és harsány éljenzéssel vett bucsut a trónörököstől, aki kíséretével háromnegyed tizenkét órakor érkezett meg a mezőhegyesi vasuti állomás előtt lévő diszátórhoz. Mikor kiszállt automobiljából, rövid ideig még Schemua Balázs vezérkari főnökkel beszélt és ekkor intézkedett a hadiparancs kiadása iránt, amely már a délután folyamán meg is jelent és a csapatok előtt felolvasták. A feltűnő rövidségű és szárazságu parancs a következő:

A ma befejeződött nagyobb hadgyakorlat olyan terepen folyt le, amely csekély áttekinthetősége következtében a harc vezetését különösen nehezítette. A hadsereg, a magyar királyi honvédség és a hadi tengerészet ezen hadgyakorlatokba bevont összes részeinek a menetelésben, harcban való igen jó kiképzése nagyban közreműködött arra, hogy a nagygyakorlatok további lefolyását előmozdítsa. Az összes erők megfeszítése követelményének a csapatok a legteljesebb mértékben megfelelőeknek mutatkoztak. Az ez alkalommal megnyilvánult jó szellemnek és a szolgálat iránt való odaadásnak a legteljesebb dicsérettel adózom. Nagy megelégedéssel győződtem meg a léghajózásban alkalmazott tisztek szolgálatának kiváló eredményeiről, akik a vezetők részéről elébük szabott feladatot merészséggel és a legjobb sikerrel teljesítették.

Ezért Ő Felségének csak a legjobbat jelenthetem a birodalom védereje idecsoportosított részének állapotáról és a legfelsőbb szolgálat nevében az összes parancsnokoknak, tiszteknek és legénységnek elismerésemet fejezem ki.

Ez a parancs nyomban kihirdetendő és az összes legénységnek anyanyelvén megmagyarázandó. Ferenc Ferdinánd s. k. lovassági tábornok.

A pályaudvaron már készen várta a harcmezőről hazatérő trónörökös udvari vonata, amelynek konyhájában elkészült az ebéd is. Az utazási marsal intézkedett, az udvari eselődéssel többször végigjárta a szalonkocsikat, kalauzokkal értekezett s mire a fenség autója megjött, minden a maga helyén volt és készen várta az indítást.

A diszátó előtt *Serényi Béla* gróf miniszter diszmagyarba öltözötten várta a mezőhegyesi uradalom magas vendégét, hogy tőle, mint házigazda elbucsuzzék. A trónörökös megpillantva a minisztert, kezét fogott vele, *igen szívélyesen*, mosolyogva szólott hozzá és megköszönte a vendéglátást. A sátorbejáratnál balra állott fel a trónörökös kabinetirodájának vezetője és szárnysegédei, hogy lejelentkezzenek. Előttük egész egyedül állott Károly Albert főherceg és katonás jelentést tett. A trónörökös kezét fogott vele és megköszönte neki parancsörtszói szolgálatait, majd odalépett kabinetirodájának vezetőihez és mindegyikkel kezét fogott. Ezután gyönyörű diszmagyarjában *Fábry Sándor* dr. A. cs. e. v. vezérigazgató jelentkezett, akivel a főherceg kezét fogva néhány szót váltott. *Serényi gróf* kíséretében áthaladt a diszátóron és ott *Marx János* Máv. elnökgazgató jelentését fogadta s vele kezét fogott és bucsut vett *Podmaniczky Béla* báró alvezredes ménesparancsnok, valamint *Szücs* csendőrezredestől is.

A diszes átjárótól jobbra körülbelül ötven lépésnyire sorfalat állottak a csendőrök s ezeknek jobb szárnyán egy fura alak helyezkedett el. Forsrifos bakaruhába volt öltözve, az öreg katonaköpenyegén több rendjel fényeskedett. Mankójára támaszkodva várta az alkalmas pillanatot, hogy a trónörökössel észre vétesse magát. Nem volt erre szükség, mert Bardolff ezredes jelentette a trónörökösnek, hogy pontosan megjelent ismét *Jorkeszku* Péter invalidus. Az öreg hadfi ugyanis mióta a trónörökös eljár a manőverekre, minden hadgyakorlaton ott van, *végig pumpolja az összes tá-*

bornokokat és tisztsziszteket és a trónörökös elutasása alkalmával ő is a tisztelgők közé tartozik.

A trónörökös magához intette és Jorkeszku közvetítéssel odabicegett a felséges ur elé, aki megkérdezte, hogy mint van? Az öreg még csak tisztelgőni sem tud, mert jobb kezében botot tart s ezért csak főhajtással adott néma választ, majd pedig amennyire lehetett, egy lábán katonásan megfordult s visszament a glédába s várt. A trónörökös hadsegédje utján az utazási marsal által *husz koronát utaltatott ki a sánta vitéznek*, aki nagyon jól megél abból, hogy Dobojnál, Boszniában 1878-ban ellőtték a jobb lábát.

— Na erre most ráfizetek! — morfondirozott Jorkeszku, aki kiszámította, hogy Eperjesről jött Mezőhegyesre és ötvenhat koronát költött el, ami egyáltalán nincs arányban a trónörökös ajándékával. A vasuti vendéglő egyik asztalához ült le és alighogy elövette a bugyelárisát, hogy a husz koronát elhelyezze, megjelent egy lakáj és Károly Albert főherceg 25 korona adományát nyújtotta át az öregnek, majd pedig egy újabb küldemény érkezett a trónörököstől huszonöt korona alakjában. Ez már megbékítette őt és nyomban ebédet rendelt fél liter borral.

A trónörökös vonatába felszállott még Károly Albert főherceg és kísérete, valamint Lipót Szalvátor és Frigyes főhercegek is. Tizenkét órakor tálták az ebédet. Fehérkeztűs lakajok hordták fel az ételeket. A trónörökös étkezőjében lévő asztal mellett csak Bardolff ezredes foglalt helyet, a többi főherceg mind külön-külön ebédelt. A menü meglehetősen hosszú lehetett, mert háromnegyed kettő után vitték be a főhercegnek a feketét. Lipót Szalvátor ekkor már virginiját sziva kikönyökölt az ablakon és a nagy tömegben összegyűlt közönséget nézegette. A trónörökös szalonkocsija ablakainak függönyei le voltak bocsátva és többé nem is volt látható. Pontban két órakor jelentette Fábry vezérigazgatónak Vass Gusztáv főfelügyelő, hogy minden készen áll az indulásra s miután Marx vezérigazgató és az Acsev. képviselői felszálltak szalonkocsijukba, lassu gördüléssel megindult a különvonat, hogy Kétegyházán és Budapesten át Bécsbe vigye a trónörökös, akinek távozásával Mezőhegyesen ismét visszatért a hétköznapi feszes, méltóságos, de azért mégis szép udvari élet helyébe.

És miután be vannak fejezve a hadgyakorlatok, a fő- és alvezérek kiverekedték magukat a — papiroson, azt kérde mindenki: *ki a győztes?* A vörösök vagy a kékek? Délelőtt tizenegy órakor úgy tudtuk, hogy mindkét fél nyert és veszített egy csatát. Az izgató kérdésre egyrészt a nyugdíjazások adnak majd feleletet, másrészt pedig a vezérkar a parancsnokoktól beérkezett jelentések és a döntőnkök észleletei feldolgozása után mond ítéletet.

Wialland, a humorizáló filozófus mondja valahol, hogy egy hadvezér soha sem azért nyer csatát, mert ő az okos, hanem azért, mert az ellenfelénél okosabb...

Teller Kálmán.

VIDÉK

Temesség község ünnepe. Szép ünnepe volt vasárnap Temesség községnek. Az aradi gör. kel. román püspök vasárnap reggel Temesságra utazott, ahol nagy ceremóniával beszentelte az ujonnan renovált román templomot. A püspököt a község határában küldöttség fogadta lovasbandériummal. Üdvözlőbeszédet mondtak Opreán János jezvini román plébános, Vimmer József dr. tb. főszolgabíró és Schaff Béla községi jegyző. Az ünnepi beszentelés és mise után a püspök a küldöttségek tisztelgését fogadta, délben pedig bankett volt. Vasárnap délután a püspök Paráczra ment, ahol Sörényi Gyula jegyző mondott üdvözlő beszédet. A püspök misét celebrált és még vasárnap este elutazott Aradra.

Megfojtott asszony.

— Érdekes esküdszéki tárgyalás. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 11.

Nagy kegyetlenséggel véghezvitt gyilkosság miatt állott ma az aradi kir. törvényszék, mint esküdtbíró előtt Szigetyu Péter simándi napszám. Szigetyu feleségét gyilkolta meg a lehető legkegyetlenebb módon. Bűnét a csendőrök, sőt még a vizsgálóbíró előtt is bevallotta, azonban a mai tárgyaláson már jónak látta beismerő vallomását visszavonni. Miután a gyilkosságnak nem voltak szemtanúi, közvetlen bizonyíték nem akadt Szigetyu ellen, azonban az esküdtek az előző vallomás, továbbá a tanúk adatai alapján bűnösnek mondotta ki és így a bíróság másfél évi börtönre ítélte.

Szigetyu Péter a múlt évben három hónapig közös háztartásban élt özvegy Csompilla György-nével. Később az asszonyt azért, mert állítólag iszákos volt elkergette magától. Az asszony azonban ekkor, miután Szigetyunál házi teendőket végzett, három hónapi bérét követelte Szigetyutól s a járásbíró ezt a bért havi 5 koronában meg is állapította.

Szigetyu ekkor jobbnak látta az asszonnyal kibékülni. Elment hozzá és rábeszélte, hogy lépjenek megint közös háztartásba. Megígérte az asszonynak, hogy holtáig el fogja tartani, az esetre pedig, ha ő — a férfi — halna meg előbb, 150 koronát hagy reá. Az asszony engedett a szép szónak, június 30-án visszament a férfihez s úgy egyeztek meg, hogy bemennek Kisjendrőre s ott a közjegyző előtt írásba foglalják megállapodásukat.

Julius elsején reggeli két órakor utnak is indultak. Szigetyu előadása szerint azonban az asszony Nadab község határában elvált tőle azzal, hogy ő nem megy be Kisjendrőre. Csompilláné elválva a férfitől, a Nádor csatorna partjára ment, ott egy szénakazalból szénát huzott ki s arra ráfeküdt aludni. A csendőrök előtt Szigetyu az ezután történeteket úgy mondotta el, hogy ő odament az asszonyhoz, kérlelni kezdte, hogy folytassák az utjukat, majd amikor az asszony alhatatosan ellenkezett, ráugrott, a torkát szorongatni kezdte, zsebkendőjét belegyümöszölte az asszony szájába. A zsebkendőt botjával egész a torkába szorította s amikor látta, hogy az asszony nem mozdul már, testét a csatornáig cipelte s a vízbe dobta.

Vallomásának ezt a részét a mai tárgyaláson visszavonta Szigetyu. Azt vallotta ugyanis, hogy elválva az asszonytól ő visszament Simándra s nem is tudja, hogy mi történt azután az asszonnyal. Az elnök elébe terjeszti a vizsgálóbíró és a csendőrök előtt tett vallomását, de ezekre Szigetyu az mondja, hogy a csendőrök ütötték, rugták s úgy kényszerítették a beismerésre. Mikor a vizsgálóbíró először kihallgatta a nadabi hullaházban, akkor a kihallgatásnál ott voltak a csendőrök s ő még mindig tartott tőlük, mikor pedig három hét múlva Aradon újból kihallgatta a vizsgálóbíró, akkor már visszavonta beismerő vallomását.

A gyilkosságnak nem voltak szemtanúi s így a kihallgatott tanúk csak a vádlott előéletére és vádlottnak Csompillánéhoz való viszonyára vonatkozólag tudnak felvilágosítást adni. A tanúk kihallgatása délben egy órakor véget ért s ekkor az elnök délutáni négy órára halasztotta a tárgyalás folytatását.

Délután a kérdéseket szövegezték meg. A kérdések szándékos emberölésre és halált okozó testi sértésre vonatkoztak s mindkét kérdéshez az erős felindulásra vonatkozó mellékkérdés járult.

Miclea Aurél dr. véd- és Eckensberger Károly kir. ügyész vádbeszéd után az esküdtek tanácskozássra vonultak vissza. A tanácskozás egy óra hosszat tartott, majd az esküdtek főnöke kihirdette a verdiktet: az esküdtek erős felindulásban

elkövetett halált okozó testi sértés büntetésében mondották bűnösnek Szigetyut.

A bíróság a verdikt alapján másfél évi börtönre ítélte a vádlottat. A védő semmisségi panaszt jelentett be, amelynek elintézéséig a vádlottat a törvényszék szabadlábra helyezte.

Expressz-közgyűlés.

(Vita az aradi gyógyszerárak körül.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 11.

Egy óra alatt végzett ma Aradváros törvényhatósági bizottsága a szeptemberi közgyűlés anyagával. Hatvan-hetven bizottsági tag jelenlétében különösebb érdeklődés nélkül morzsolták le az egyes ügyeket és a néhány felszólalás csak olyan pontoknál történt, ahol szinte előrelátható volt.

Ilyen volt mindjárt az új gyógyszerár felállítására vonatkozó kérelem, amelyet Ambrus Gy. Lajos adott be pártolás céljából. A tanács azonban azt indítványozta, hogy ne terjesszék fel pártolón ezt a kérelmet, mert újabb gyógyszerárakra szükség nincsen Aradon, még azon a helyen, a Széchenyi-utca és a vasuti indóház közti részen sem, ahová folyamodó az engedélyt kéri. A tizenkettedik gyógyszerár felállítása tehát veszélyeztetné a régebbi gyógyszerárak fennállását.

Ezzel a kérelemmel kapcsolatosan ismertette Zubor Andor tb. főjegyző Vajdits György aradi gyógyszerész indítványát gyógyszerára áthelyezése tárgyában. Vajdits belügyminiszteri engedéllyel néhány hónap előtt a Kápolna- és Lipót utca sarkán nyitotta meg gyógyszerárát és most azt kéri, hogy ezt a Széchenyi-, Szent László-, Karolina utcák között állíthassa fel, illetve oda helyezhesse át. A tanács ezt a kérést is elutasítandónak tartja, miután a Vajdits által megjelölt helyhez közel vannak gyógyszerárak.

Sugár Jenő dr. a tanács indokolását nem tartja meggyőzőnek és azt indítványozza, hogy Ambrus kérvényét pártolólólag terjessze fel, mert a gyógyszerár felállítását a megjelölt helyen szükségesnek tartják. Véleménye szerint az új gyógyszerár a meglévők fennállását nem veszélyezteti, mert azok forgalma nagyon jó. A Széchenyi-utcától a Marosig, a vasutig és tovább a külvárosokig mindössze egy gyógyszerár van, pedig az a fejlődő, gyárakkal, ipartelepekkel telt városrész 15.000 lakossal elbir még egy gyógyszerárát.

A közgyűlés többsége — 36 szavazat 10 ellenében — elfogadta a tanács javaslatát, tehát megtagadta a pártolást Ambrus kérelmétől és elutasította Vajditsét.

Kisebbszövegalkozás támadt a városi földék bérbeadása körül Mülek Lajos dr. és Schwartz Zsigmond között. Mülek a bérbeadási árverés kedvező eredményét annyiban kifogásolta, hogy tudomása szerint épen a kisebb bérletnél emelkedett a bérösszeg és a bérleti árak felcsigázása esetleg kis egzisztenciákat tönkre tehet. A másik említésre méltó körülményt abban látta Mülek dr., hogy egyes földterületeket kedvezőbb áron ad ki a város hasznosbérbe olyanoknak, akik konyhakertéssel foglalkoznak és terményeiket az aradi piacra hozzák. Azt kérde: a tanács ellenőriz-e ezeket a kedvezményes bérleket, hogy csakugyan az aradi piacra hozzák-e a terményeiket.

Zubor Andor tb. főjegyző és Varjassy Lajos polgármester teljesen megnyugtatták felszólalót, hogy gondoskodtak az ilyen kedvezménytel bíró földbérlet ellenőrzéséről és a város idáig azt tapasztalta, hogy ezek be is tartják a feltételt. A szegényebb embereket sem uzsorázza ki a város magasra fölvert bérekkel, mert a mostani árverésen is 280 holdat adtak bérbe holdanként 22 koronáért épen a legszegényebb embereknek.

Ezzel el is intéződött volna a kérdés, de Schwartz Zsigmond — mint a kertészeti albizottság tagja — ennek az albizottságnak a sérelmét látta Mülek dr. felszólalásában és arra hivatkozott, hogy a kertészeti bizottság tagjai megteszik a kötelességüket.

Mülek Lajos dr. hamarosan elintézte a kapnapé-processzust azzal, hogy itt nem lehet albizottsági tagoknak érzékenykedni, mert furcsa állapotok következnenek be, ha egyes bizottsági tagok személyes sérelmet látnának abban, hogy a közgyűlési teremben olyan ügyeket szövegezzék, amelyeket ők az albizottságban tárgyaltak volt.

Az aradi katonai állomásparancsnokság árt a város közönségéhez, hogy az ujaradi Káro-

lyi-hidon, épen úgy, mint az Erzsébet-hidon már megvan, biztosítsanak vámmentességet a katonai személyek feleségeinek, hozzátartozóinak cselédségének. A tanács egyszerűen teljesítésre ajánlotta a kérelmet.

A tanács indítványához azonban Mülek Lajos dr. még egy feltételt fűzött hozzá. Az engedély megadása ellen természetesen nincs kifogása, csak azt tartja megemlítendőnek, hogy a város sok előzékenysége egyszer már a katonaság részéről is viszonzásra találhatna. A várparancsnokok szeszélyétől függ például, a vár körüli fasorban sétálás, kocskázás, amelyet egészen egyszerűen betiltanak, a polgári közönségtől elzárnak a várparancsnokok. Most tehát a vámmentesség ellenértékéül és feltételeként kösse ki a város, hogy az említett fasor állandóan a közönség gyalogos és kocsi közlekedésére szabadon álljon.

Mülek indítványát általános helyesléssel fogadta el a közgyűlés.

A kisebb ügyek között október 23-ára állapították meg a legközelebbi közgyűlés napját, 1800 koronáról 2400 koronára emelték fel Limbeck János boltbérét a városi bérházban és megszavazták az Aradi Atletikai Klub. az Aradi Ujságitók Segítő Egylete és a Toldi Klub 1000—1000, illetve 300 koronás segélyét.

Végül a kulturpalota újabb költségeiről referált Kovács Vince tanácsnok és előterjesztésére a közgyűlés hozzájárult ahhoz, hogy 24.608.30 korona költséggel átalakítsák a nagyterem alatti étterem helyiségeket, esetleg 6000 korona értékben vendéglői asztalokat, székeket is vásárolnak 6% kamat megtérítés ellenében a vendéglős számára.

Müller József, Szathmáry János és Reisinger Sándor felszólalása után a közgyűlés azzal a módosítással fogadta el a tanács előterjesztését, hogy nem írja ki a versenytárgyalást a kulturpalota nagytermének bérbeadására azzal a feltétellel, hogy a vendéglői berendezést a város szerzi be. Amennyiben pedig Lőrinczy János ajánlatában már ez a feltétel benne van, akkor is alkutárgyává teszik azt, hogy nem túl alacsony-e a 6% kamatmegtérítés, mert ingóságok bérbeadásánál mindenhol 10% a minimális törlesztés.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

* Kondor Ernő és az angol miss. Budapestről különös hír érkezik az aradi közönség régi ismerőséről, Kondor Ernőről. Kondor kabaréja tudvalóleg Nagyváradon tönkrement. A volt igazgató azóta Budapesten a Jardin de Parisban hegedűjével kereste meg kenyérét. Egy este az egyik páholyban megjelent egy szőke, csinos miss, aki igen melegen érdeklődött Kondor művészeté iránt. Amikor aztán vége volt az előadásnak, magához kérte a nagyváradai Bonbonniére volt igazgatóját, akit — mit mondjunk olyan sokat — napi nyolcszáz korona fellépti díjért a saját, Amerikában levő művész-szinpadára szerződttetett — hegedűművésznek. Ki tudja, hogy hova vezet még a bájos szőke miss és Kondor Ernő regénye ott a yankeek hazájában.

* Az „Aradi Zenekonzervatoriumban” a beíratások szeptember 1-seje óta folynak és az előadások már is megkezdődtek. 5258

* A törvénytelen gyermek. (Az Uránia szenzációja.) Ma az esti előadás befejezése után szokatlan jelenet szemtanúi voltak az Urániából hazatérők. Egy elegánsan öltözött hölgy és egy ur zokogva ölelték át egymást az utcán és tekintet nélkül a járó-kelőkre észinte könyekkel enyhítettek lelki fájdalmukon. Egy régebben együtt élő pár volt a jelenet hőse, akik törvényes formák nélkül élnek együtt, mert az asszony törvénytelen származású és a férfi családja mindaddig tiltakozott házasságuk ellen. Csodálatos játéka a véletlennek, hogy az amit a költő képzelete csak fantasztikusan képzel el, meg van a valóságban, ugyanekkor nyújtva tápot a fojtogatott lelkeknek, mikor azok gyanútlanul szórakozás céljából néznek meg egy darabot. Az Uránia képe váltotta ki ezt a sokakat megindító szomorú jelenetet. Emitt az élejt, amott benn a vásznon mindjárt a legtragikusabb erővel megörökítve. Nagyszerű kép az Uránia jelenlegi slágerje, a tisztaság és a züllöttség kétségbeesett küzdelme, melyből a szerelem dicsfényével beragyogva az érnny körül ki győztesnek. A bemutató óta beszéd tárgya az

a fenomenális kép, mely érthető vonzerőt fog gyakorolni a közönségre.

* Farsangi tréfa a címe az Uránia szombaton színre kerülő szenzációjának. A legraffináltabb beállított idegizgató jelenetek sorozatából áll ez a kinematografikus szenzáció, amelynek bemutatójára helyén valónak tartjuk már most felhívni a közönség érdeklődését. 175

Nagystilű szélhámos.

— Epileptikus házasságszedelgő. —

Távirati tudósítás.

Bécs, szeptember 11.

A bécsi rendőrség tegnap nagystilű szélhámost és házasságszedelgőt tartóztatott le Anzich Adolf postahivatalnok személyében. A letartóztatott szélhámos testileg, lelkileg teljesen elzüllött ember, aki csalásai miatt már többször ült, elmeorvosintézetbe is volt internálva, de a törvényszéki orvosszakértők mégis beszámíthatónak mondták.

Anzichnak hosszú bűnlajstroma van. 1907-ben kezdte meg dicstelen pályáját azzal, hogy nős ember létére W. Mária 32 éves zenésznővel viszonyt kezdett és a hiszekegy nőtől, akinek mint Pichler Rudolf nőtelen postatiszt mutatkozott be, házassági ígérettel kicsalt 4000 koronát, szegény leány összes megtakarított pénzét. Mikor W. Mária megtudta valahonnan, hogy hamis néven mutatkozott be és hogy csalados ember, Anzich nem jött zavarba.

— Igaz, hogy van feleségem, de a végét járja. Rövidesen megszabadulok tőle és akkor a törvény előtt is a tied leszek. W. Mária a fúrfangos védekezéssel meg volt nyugtatva egy időre.

Anzich egy nap gyászos arccal jelentette a leánynak, hogy eltemette a feleségét. Rövidesen megesküdtek. Csakhamar kiderült azonban a bigámia. A törvényszéki tárgyaláson mind a két feleség azt vallotta, hogy bár tudták, hogy Anzich epileptikus, mégis szerették és kezük munkájával akarták eltartani. A nyavalyatörős házasságszedelgő három évet ült hódításaiért.

Alig hogy levetette a rabdarócot, menten újabb családi terület után nézett. Kisebb svindlikkel edzette erőit egy nagyobb gazságra. Egy házmesteri állást kereső szegény embertől 300 koronát csalt ki közvetítési díjúl, de természetesen nem tett egy lépést sem. Majd penzió tulajdonosának adta ki magát. Ennek volt is valamelyes alapja, mert a feleségének kifözése volt és kisebb hitelezési csalásokat követett el.

Elérkezettnek látta ekkor az időt, hogy nagyobb „munkába” fogjon. A véletlen kezére jászott és elébe hozta a hernalsi redemptoristakolostor egy páterját. Tudta, hogy a kolostor régi műtárgyakat szerez be. Ajánlkozott, hogy egy nemrégiben elhunyt Széchenyi grófnak még a bíróságnál fekvő hagyatékából beszerez a kolostornak értékes régiségeket. A redemptorista atyával együtt kocsiba ültek és a kerületi bírósághoz hajtottak. A bírósági épület kapujában 400 koronát kért és kapott, amely összegért egy serleget ígért. A jó páter várt, várt, de végre is szomorú tapasztalatokkal gazdagodva tért haza. Anzich másnap levelet írt a papnak, amelyben megígéri nagy fogadkozással, hogy meg lesz a serleg. A páter pár nap múlva újra nyugtalankodni kezdett, kiment a bírósághoz. Sejtése valóra vált: az állítólagos Széchenyi gróf-hagyatékáról persze, hogy semmit sem tudtak.

Nyolevan és ötven koronás csalások következtek ezután, míg végre tegnap egy kávéházban, ahol feleségével ült, letartóztatták. A rendőrségen brékény jelenetet rendezett. Elmondta, hogy önyilkos akar lenni már régóta, mert csak morum tartja benne ugyanis a lelket. Az epileptikus szélhámost tegnap bezsállították a törvényszékhez.

Löporfüstben.

— Vidám intimitások Ferenc Ferdinánd körül. —

*

Ennek is vége... Néhány évvel ezelőtt még azt írták a békés haditudósítók, amikor befejeződött a próbaháború, hogy „lefújták a manővert”; ma már nem irhatjuk ezt. Ma délelőtt senkise hallotta a lefújást, mert hiszen nem fujtak, nem trombitáltak, hanem az egész aktus távirógépek segítségével történt meg. Csanádpalotán kimondta a döntő szót Ferenc Ferdinánd.

— Elég volt!

És a következő percekben a távirógép segítségével a táborok minden vonalán hirdették az örvendetes ígét: hazamehetnek a katonák. Akik ma délelőtt a trónörökös környezetében tölthették az időt, megfigyelhették, hogy az izgalmas próbaháború befejezése nemcsak a legénységnek okozott örömet: boldogság sugárzott a legmagasabb katonatisztek arcán is, amikor felszabadulhattak a manőver nyomozó nyüge alól.

De nemcsak ezt figyelhették meg. Jól szemügyre vehették a jövődó magyar király eddig titokzatosnak hirdetett személyét is. A negyvenkilenc esztendő Ferenc Ferdinánd, aki már több mint két évtizede vár a reá szálló koronára, erősen kopaszodó s föltűnően ősz férfi. A jól táplált barnapiros arcot tömött bajusz díszíti, amelyben nem látható egyetlen ezüstös szál se. A táplálkozására rendkívüli gondot fordít és olyan étvágygyal eszik, hogy aligha van szüksége a néhai angol király példáját követni, aki minden évben felkereste Karlsbadot.

Ma délelőtt kilenc órakor a reggelinél jól megfigyelhették az étkező főherceget. Csanádpalotán früstökölt. Kitűnő étvágygyal fogyasztotta el a reggelit, amely előtt francia konyakot szolgált föl cifra uniformisban hajlongó lakája. A konyak után szalámit, sonkát, tojást evett, s tokaji bort ivott. Két piros alma tett pontot a früstök mellé. Ferenc Ferdinánd a reggelijéből megkínálta a mellette ülő Bardolff ezredest is, katonai irodájának parancsnokát, aki azonban nem élt az engedelemmel és nem nyult az ételekhez.

A fenséges ur minden mozdulatát sok száz szemfigyeli állandóan s csak természetes, hogy a képes újságok meg a mozgósínbázak fotografusai egymást akarják megelőzni. A magyar moztulajdonosok itt is szomorúan tapasztalhatták, hogy az udvar környezetében legjobb ajánlólevél: a bécsi származás. Egy bécsi nagy mozgósínbáz megbízottja állandóan ott sürgölődhetett Ferenc Ferdinánd közelében, míg a magyar mozik fényképészei csak kétszáz méter távolságból próbálták megörökíteni a cifra parádé egyes jeleneteit. Kovrik miniszteri tanácsos, aki a közös hadügyminisztériumban teljesít funkciót, előzékenyen pártfogolta a bécsi moztistát s Bardolff ezredesnél kieszközölte neki, hogy a trónörökös környezetében csatogtathassa masináját.

Az igazság megséjtése nélkül állapítható meg, hogy Ferenc Ferdinánd megjelenése a csanádi nép körében különösebb szenzációt nem okozott, melegebb érdeklődésről pedig egyáltalán nem lehet szó. Ámbar az illusztrált lapok és a krajcáros kis kélpes újságok is elég gyakran közlik az arcképét, a legtöbb paraszt ember mégse ismerte fel. Amikor ma reggel közénk került Bordács Nagy János gazdaember, akinek legalább negyven holdnyi kukoricáján gázoltak át a huszárlovák, némi érdeklődéssel tudakolta tőlünk:

— Hát aztán melyik is vóna a trónörökös?

Az újságírók egyike nagy megütkezéssel mondta:

— Gazduram nem ismeri föl a trónörökösöt?

— Nem hát. Ugyan honnan ismerném, amikor olyan ritkán gyön Csanádpalotára.

Az ugynevezett intelligencia sorában annál élénkebb érdeklődés objektuma volt a szigorú katona külsővel bíró fenséges ur. Ma reggel kedves őszi napsugár futott végig a gyönyörű rónaságon. És ez kicsalta a manőver területére a környékbeli előkelőségeket. Arad-

ról is sokan autóra kaptak és kirobogtak. Közöttük volt néhány szép asszony és mosolygós arcú leány. Ők nem is annyira jövődó királyunkat, hanem annak parancsörtszjtjét, az idegesen futkosó, szinte síheder sorban lévő Károly Albert főherceget tették meg gukkerjük céltáblájának. Az „ilyen fiatal és már is főherceg” nem neheztelt a látcsó-fixirozásért, hanem mosolyogva — revanzsálta.

Közben azt találgatta a színjáték nézőpublikuma, hogy ugyan mit beszélhet a trónörökös Schemua Balázs vezérkari főnökkel.

— Valószínűleg semmitmondó kijelentéseket tesz. Hiszen jelentős mondásokat nem szabad megkockáztatnia, — adta le szakvéleményét egyik szemlélő. — Hallottam tegnap is, amikor az apátfalvai állomáson megszólította Imreh állomásfőnök feleségét. Azt hittük, unalmában hosszabb csevegésre szánja magát. Tévedtünk. A fenség meglátta az állomásfőnök kutyáját és ezt mondta:

— Szegény kutya, milyen öreg.

— Még jó, hogy nem a termés iránt érdeklődött, — jegyezték meg.

— Igen mondotta egy ismert aradi főtisztviselő — az uralkodók és a trónörökösök állandóan a termés iránt érdeklődnek. Az apámtól hallottam ezt a históriát, amelynek „milyen a termés” címet adhatunk.

A Ferenc-csatorna megnyitási ceremóniájához tartozott, hogy a királynak bemutatják az egyik falu biráját.

— Milyen a termés? — kérdezte a király.

— Szemre gyöngé, szalmára jó! — felelte a biró.

A biróra aztán nem sok ügyet vetettek; következett a református eklézsia, melynek ugyanaz a biró volt a presbitere és így az ekléziát vezetvén, megint a király színe elé került.

— Milyen a termés? — kérdezte a király.

— Szemre gyöngé, szalmára jó! — felelt a biró.

Az önkéntes tűzoltók tisztelegtek ezután; ezeknek elnöke is a biró volt. Most már fényes tűzoltóparancsnoki ruhában harmadszor is a király elé került a biró, aki azt hitte, hogy felséges ura és királya, aki iránt ő hű alattvalói érzéssel viseltetik, tréfát űz belőle, amikor megint azt kérdezi tőle, hogy milyen a termés? Indignálódva mondta hát:

— Hiszen már kétszer megmondtam, felség!

Még egy vidám történet. Ez Auffenberg Móric közös hadügyminiszterrel esett meg. A pocakos exellenciás ur ugyanis Csanádpalotára igyekezett, de a rettenetes sárban elakadt a husz lóerős gyönyörű automobil. Már az a veszély fenyegette a hadügyminisztert, hogy gyalog kell folytatni útját. Az autó másik utasának mentő ötlete támadt. A soffört beküldték a legközelebbi tanyára és két erős ökröt kértek kölcsön. A szép vörös állatok aztán nyugodtan bevontatták Csanádpalotára a kegyelmes ur „bűdös szekerét.”

Az nem újság, hogy a trónörökösöt egész sereg detektív, csendőr és burgzsandár őrizte. Pedig nem kellett félni. A detektívtől különben is gyönyörűen elszóktathették volna a fenséges urat. (Persze, ha hagyja magát.)

Nem tréfa: a titkos rendőrök nem jól vigyáztak a jövődó király öszülő fejére. Eklatáns példa erre a következő eset:

Ma délelőtt, a gyakorlat befejezése után a trónörökös automobilba ült, hogy mezőhegyesi lakásába menjen. Még nem érkezett meg az autó Mezőhegyesre, amikor a főtéren álló Császár határdetektív-felügyelőhöz rohant egy titkosrendőr és lihegve újságolta:

— A fenséges ur a méneshirtokon keresztül Pitvaros felől fog megérkezni, tehát jó volna az utvonatra vigyázni.

A detektívfelügyelő már épen intézkedni akart ilyen irányban, amikor Ferenc Ferdinánd automobilja gyorsan herobogott — épen ellenkező oldalról, mint ahogy a „jól értesült” detektív egy perccel azelőtt jelezte.

HIREK.

Teherpróba két halottal.

— *Katasztrófa egy mozi építésénél.* —
Távirati tudósítás.

Debrecen, szeptember 11.

A múlt év szeptemberében kezdte meg *Bischofka* István debreceni építész a Péterfi-városrészen három emeletes háznak építését. A ház már elkészült, a lakók is beköltöztek, de a ház udvarán még csak most fejezték be *Bischofka* mozgósínház épületének építését.

Ma volt az új mozi teherpróbája. A vasbetontetőzetet *Pető* Lajos városi mérnök a kiküldött hivatalos szakember négyzetméterenkint 456 kilogrammal, összesen négyezer négyzetméteres zsákba rakott kavicssal terhelte meg. Délután három órakor a tetőzet beomlott. Óriási robajjal roskadt össze a betonszerkezet, amelynek vasrudjai elpatlantak.

A mozgósínház belsejében tartózkodó munkások a romok alá kerültek. *Schlimmer* Ernő 43 éves és *Lelesz* Imre 17 éves munkásokat már csak holtan ásták ki a kavicsos zsákok és épület romok alól. *Szilágyi* József életveszélyesen megsérült munkást és *Kolozsán* Mária 18 éves zsákrakó munkásnőt, akinek a fejét törték össze a romok, a kórházba szállították. Még két munkás súlyos, de nem életveszélyes sebet kapott.

A szerencsétlenség színhelyén nagy ember-tömeg csődült össze és oly fenyegetően viselkedett, hogy nagyobb rendőri készültségnek kellett kivonulni. A tömegben levő munkások meg akarták lincselni *Bischofka* építészét. Az építész különben azzal védekezik, hogy a moziépület elkészítését *Schulz* Mór vállalkozóra bízta, tehát *Schulz* a felelős a szerencsétlenségért.

A beomlás két áldozata családos ember, hozzátartozóik számára már gyűjtés is indult meg. A városházán épen közgyűlést tartotta Debrecen város törvényhatósági bizottsága, amikor a katasztrófa hírére hozták. A közgyűlést azonnal félbeszakították.

— **Időjárás.** Az országos meteorológiai intézet hivatalos jelentése: Jólát: Az időjárásban jelentékeny változás nem várható. A hőmérséklet Budapesten délben 13 Celsius fok.

— **Tisza István utazása.** *Nagyszalontáról* jelentik: Tisza István gróf ma délután három órakor Budapestre utazott.

— **Vilmos császár a papok ellen.** *Londonból* jelentik: A Times tudósítója, aki jelen volt a svájci hadgyakorlaton, hallotta, hogy Vilmos császár Forrer svájci szövetségi elnökkel vallási dolgokról is beszélgetett. A császár a többi közt ezt mondta neki:

— Lásza, elnök ur, én nem nagyon szeretem a papokat, a lelkészeket és a hitszónokokat. Nagyon sokat beszélnek és nagyon sokszor illesztik beszédjükhöz saját nézeteiket. Nekem elég a biblia, amelyet olvasok és mindig újra meg újra olvasok és minden nehézség számára még a nagy politika dolgaiban is megtalálom a megoldást.

Ez a hír nagyon valószínűtlen, mert tudvalevő, hogy Vilmos császár udvari hitszónokait szokszor kitüntette; tehát nem tehető föl, hogy a császár ilyen tüntető nyilatkozatot tett volna a papok ellen.

— **Elégedetlen szerbek.** *Zomborból* jelentik: Jaksits Milutin, a szerb pártok intéző bizottságának elnöke és Jojkics Dusan pártjegyző kiáltványt bocsátottak közre, amelyben szeptember 15-re Ujvidékre tiltakozó népgyűlésre hívják össze a szerbeket, az autonomia felfüggesztése miatt. A kiáltvány élesen vádolja a főpapokat. Szerintük a szerbek sérelmei a király, a magyar országgyűlés elé terjesztendők. Bács megye liberális szerbjei a névre szóló meghívókat tömegesen utasították vissza.

— **A világ katolikusainak ünnepe.** Színekben tobzódó pompa, szemlegeltető, ritka látványosság költözött Bécs utcáira az eucharisztikus kongresszussal. A császárvárosban a világ minden tájáról érkezett százezerre menő idegenség hullámszerűen, benne tömött sorokban a naiv, hitéhez ragaszkodó nép a jámborság mély áhitatával és alázatos csodálkozással. Nemzeti viseletek tarkasága virít a régi, szürke kőpaloták alján s a hullámszerű fodrán biborlik és vöröselik a főpapság diszes ruhája. A házak ormán széles, rikoltó színű lobogók, felültebb helyeken szimbolumok: a hal (ichtüsz) képe, amellyel az őskeresztények Krisztust ábrázolták, a bárány a világ bűneit magára vett Krisztus jelképe. A bécsiek hagyományos lelkesedéssel, ép oly áhitatos érzéssel fogadták tegnap a pápa képviselőjét, Van Rossum biborost, ahogyan fogadhatták 1782-ben VI. Piusz pápát, aki a hivatalos egyháztól kissé elrugaszkodott II. Józsefet akarta személyes látogatással megbékiteni.

Az eucharisztikus kongresszus szertartásain részt vesz a király, az uralkodó család, az udvar, a katonaság, a magyar kormányt *Zichy* János gróf kultuszminiszter képviseli, aki ma reggel érkezett Bécsbe, *Scapinelli* bécsi pápai nuncius ma nyilatkozott a kongresszusról s azt mondta, hogy a Szent Atyát a nemes demonstráció, melynek Bécs a gyülekező helye, a legnagyobb örömmel tölti el. A nuncius kiemelte az uralkodó és az uralkodócsalád részvétét az ünnepeken és hangsúlyozta, hogy az eucharisztikus kongresszusnak semmi dolga a politikával. A Reichspost jelentése szerint ő felsége Van Rossum biborost, a pápa küldöttjének a Szent István-rend nagykeresztjét adományozta. — Pécsről jelentik, hogy *Zichy* Gyula gróf püspök holnap utazik Bécsbe az eucharisztikus kongresszusra. A pécsi egyházmegyéből mintegy ezren utaztak föl ez alkalomból Bécsbe.

— **Farkas Ödön halála.** *Kolozsvárról* jelentik, hogy Farkas Ödön, a kiváló zeneszerző, a kolozsvári zene-konzervatórium igazgatója ma délelőtt hirtelen meghalt.

— **A portugál királyi család ékszerai.** *Lisszabomból* jelentik: Mária Pia királyné családi ékszerét, amelyet a királyné kétszáznegyvenezer frankért elzálogosított, az olasz királyi család kiváltotta. Az ékszert elküldték az olasz királynak, aki azt az oportói hercegnek, az elhunyt királyné fiának visszadta. Az olasz király magánpénztárából kétezernégyszáz frank havi nyugdíjat utalványozott Manuel király nagybátyjának, akinek semmi magánvagyonja sincs.

— **Az olasz-török béketárgyalás.** *Londonból* jelentik: Az itteni diplomáciai körökben nagy bizalommal nézik a svájci béketárgyalásokat és azt mondják, hogy *alapos a remény a megegyezésre és a békekötés nem fog sokáig késni.* Ugylátszik, hogy a legnagyobb nehézségen, nevezetesen az annexió vitás kérdésén már túl van a tárgyalás, de még nincs véglegesen tisztázva ez a probléma, elvben azonban már kész a megállapodás. Az angol külügyminisztériumban optimista a felfogás, biznak abban, hogy a török-olasz háború hamarosan véget fog érni.

— **Házasságok.** *Robitzek* Kálmán, *Robitzek* Ágost aradi ügyvéd fia holnap, csütörtökön délelőtt köt házasságot az aradi anyakönyvi hivatalban kismagyar *Magyari* Margittal, néhai kismagyar *Magyari* Kálmán és kisvácsányi *Kamochay* Margit bájos leányával Budapestről. Az egyházi esketés későbbi időben fog végbemenni. — *Varga* János holnap tartja esküvőjét a székvárosi gör. keleti templomban *Vessa* Emiliával, *Vessa* György dr. kedves leányával.

— **Hogy működtek a repülőgépek a manőveren?** A hadsereg kitűnő repülőgépei jó szolgálatot tettek a ma véget ért manőveren. A hadgyakorlat vezetősége a próbaháborúról ma kiadott kritikájában az aeroplánokról és automobiloikról a következőket mondja:

Petróczy százados vezetésével hat repülőgép állott a kék sereg rendelkezésére, míg másik hat gép Miller főhadnaggyal az élén a vörösök szolgálatában állott, ezenkívül három repülőgép a hadgyakorlat vezetőségéhez volt beosztva. A pilóták meglepő ügyessége minden várakozást messze felülmúlt, bár többnyire légáramlattal kellett megküzdeniök, amelynek sebessége másodpercenként 20—30 méter volt. 500 kilométert repült be mindegyik fél. Működésük eredményes számos jelentés volt, amely a kevés áttekintést nyújtó és a földről való felderítő szolgálatot lényegesen korlátozó terepen mindkét fél parancsnoka számára gyakran egyedüli támaszt nyújtott arra, hogy az ellenfél helyzetét megítélhesse. — A kedvezőtlen időjárás ellenére egyetlen egy baleset sem történt és a szolgálatban volt 14 repülőgép közül egyetlen egy sem sérült meg, ami tanúságot tett arról, hogy pilótáink tudása mily magas fokot ért el, a rendelkezésükre bocsátott eszközök eddigi korlátoltsága mellett is. Egyértelműleg kifejezésre jutott az a vélemény, hogy erre, a vezetőség számára nélkülözhetetlen ágra nálunk is fokozottabb figyelmet kell szentelni. Meg kell még emlékeznünk az önkéntes automobilcsapat buzgó működéséről is. Az átázott utak és a nagy távolságok, amelyek az egyes csapatok között voltak, különösen nehéz feladatot rótt rájuk, amelynek azonban hibátlanul megteleltek. A magyar önkéntes automobilcsapat 15, az osztrák 30 géppel vonult be, ezenkívül az osztrák önkéntes motociklis csapatból 61 ember vonult be, míg a csapat 40 motoros kerékpárt bocsátott a hadgyakorlat vezetőségének rendelkezésére. — *Heider* főhadnagy sérülése szerencsére nem súlyos, ezenkívül azonban egyetlen baleset sem történt.

— **Október 6.** A nemzeti ünnepélyeket rendező-bizottság tagjait *Varjassy* Lajos polgármester, a bizottság elnöke, szeptember hó 12-én (csütörtök) délután félnégy órára tanácskozássra egybehívta, hogy az október 6-án rendezendő ünnepély programját összeállítsák. Az ülésre felhívjuk a bizottság tagjainak figyelmét.

— **Tudnivalók az egyévi önkéntesi vizgáról.** A honvédelmi miniszter a hivatalos lap mai számában rendeletet tesz közzé, a melyben az egyévi önkéntességre jogosító vizsga letételét megengedi azoknak, akik erre a vizgára már az új véderőtörvény életbelépte előtt készültek, ha ezt a körülményt állandó tartózkodási helyük járási tisztviselője hivatalosan igazolja. Erre a vizgára azonban nem bocsáthatók azok a folyamodók, akik 1912. évi december 31-éig életüknek tizenhetedik évét még be nem töltik, valamint azok, akik ez évben érték el az állításköteles kort és a vizsga letétele iránt csak most folyamodnak. A képesítő vizsga valamely közös hadseregbeli gyalogsági hadapródiskolánál az 1912. évi szeptember, vagy decemberi vizsgálati határidőben teendő le, ezenfelül a vizsga még október hónapban (kezdeté 14-én) is letéhető. A szabályszerűen fölszerelt folyamodványt azoknak a folyamodóknak, akik az 1912. évi szeptember 21-én kívánják a vizsgát letenni, legkésőbb szeptember 12-én, azoknak pedig, akik az októberi, vagy decemberi határidőben kívánják a vizsgát letenni, legkésőbb 1912. évi szeptember 25-én, illetőleg november 16-án az állandó tartózkodási helyüknek megfelelő hadtestparancsnokságnál kell benyújtaniok.

— **A zsidók ujéve.** Holnap veszi kezdetét a zsidók ujéve, amely tudvalevően két napig tart. A zsidó időszámítás szerint most az 5673. év következik. A zsidó hitközség előjárásága ez uton hozza köztudomásra, hogy rosch hasonoh mindkét napján a muszaf ima délelőtt fél kilenc órakor kezdődik.

— **A mérnök szerelme.** *Bécsből* jelentik: *Langenbecker* Tivadar mérnök, aki feleségétől elválva élt, tegnap este gyilkossági kísérletet tett *Fiala Anna* irodai leány ellen, akivel szerelmi viszonyt folytatott. A leány, aki tudta, hogy *Langenbecker* nem akarja feleségül venni, elutasította őt, amire a mérnök annyira dühbe jött, hogy revolverből rálőtt a leányra, aki lábán sebesült meg. A mérnököt letartóztatták.

— **Szökött huszárok.** *Brassóból* jelentik: *Szintes József* és *Nagy Dénes* közhuszárok, akik a helyőrségi fogházban töltötték büntetésüket, ma este a vacsora kiosztásakor a bástyafalon át cellájukból köteleken leereszkedtek. A szökést nyomban felfedezték, de a kiküldött őrjárat hiába kutatott a környéken a szökevényeknek, nem tudott nyomára akadni.

— **Havazás.** *Petrozsényből* jelentik: Tegnap a hegységben nagy hó esett. A *Párina* hegység mintegy 15 centiméter magas hóval van borítva. A medvék azt híven, hogy megjött a tél, kibujnak oduikból és ellátogatnak a falvakba is. A közeli községben a medvék széttéptek több juhot. Nagy hó esett *Urikány* községben is.

— **Egy urileány öngyilkossága.** *Pécsről* jelentik, hogy *Jenőfalván* egy elegánsan öltözött, mintegy husz éves szép urileány holttestét fogták ki a *Drávából*. Kiletét még nem tudták megállapítani.

— **A temesvári löportorony veszedelme.** Tegnap este kilenc óra tájban és még később is két gyanus alak ólálkodott a hármasszámú temesvári katonai löportorony körül. El eltűntek rövid időre, majd ismét felbukkantak, úgy, hogy az őr figyelmes lett reájuk. Amikor már nagyon közel értek a toronyhoz, a szolgálatot teljesítő őr reájuk szólt. Hátot kiáltott, mire a két támadó elmenekült. Utóbb ismét közeledtek és ekkor az őr a sötétben egyszer feléjük lött. A golyó nem talált és a két alak eszeveszetten futásnak eredve végleg elmenekült. A katonai őrség üldözőbe vette őket, átkutatta az egész határt, de nem sikerült a támadók nyomára jutni.

— **Öngyilkosság az idegenben.** *Meránból* jelentik: Egy *Ladlacher Erzsébet* nevű Budapestről való asszony, aki néhány nappal ezelőtt üdülés végett érkezett oda, morfiummal megmérgezte magát.

— **Lezuhant aviatikus.** *Brüsszelből* jelentik: A belga repülőversenyen tegnap délután *Wees* közelében *Busson* aviatikus száz méter magasságból egy fára zuhant és mind a két lábát eltörte. Gépésze, aki vele együtt felszállt, súlyosan megsérült.

— **Ida Nielsen bemutatkozása.** (Premier az Apolló-színházban.) Kiváncsi várakozással néztünk az Apolló-színház mai premierje elé. Nem annyira a darab iránt volt az érdeklődésünk, mint inkább *Ida Nielsen*, a kinematográfia színészetének új tragikája ébresztett bennünk kíváncsiságot. Azelőleges kommunikék megállapították, hogy az új tragika édes testvére *Asta Nielsen*nek. Hogy ez a testvéri kötelék tényleg fenn áll-e a két Nielsen között, nincsen módunkban ellenőrizni, ez ugyan felesleges momentum akkor, amikor nem egy ember származottságáról, hanem a művészetéről s színpadi készségéről kell bírálatot mondani. Az pedig kétségtelen, hogy művészi rokonság tényleg van a két tragika között. Bajos volna azonban a mai bemutatkozás után végleges kritikát mondani *Ida Nielsen*ről, aki már csak azért sem veheti fel ebben az alakításában a versenyt erős riválisával, *Asta Nielsen*nel, mert nem rendelkezik annyi színpadi rutinnal, ez a szerepe volt az első tűzpróbája s bizony játékan végighullámszik a lámpaláz alig észrevehető izgalma. *Ida Nielsen* különben még csütörtökön és pénteken is játszani fog az aradi közönség előtt.

— **Szülők figyelmét felhívjuk,** hogy a tantervűletek által előírt iskolakönyvek használt állapotban bekötve, a legújabb kiadásokban, féláron Aradon *Weisz Leó* könyvkereskedésében (*Minorita-palota*) szerezhethők be. 5601

— **Ötvös munkák ezüstből, platina foglalatú briliáns, gyémántékszerek, világhírű gyártmányú órák** *Igaz Sándor* elsőrangú ékszerésznél Arad, *Andrássy-tér*, *Minorita-palota*. Telefon 321.

— **Köszönetnyilvánítás.** Istenben megdicsőült *Rosenberg Sándor* dr., hitközségünk felejthetetlen lelképásztorának sírján emelendő mauzoleumra a héten a következő adományok érkeztek be: *Nemess Zsigmond* dr. 20 koronát, *dr. Barra Gyuláné*, *Glück József* és *Szende Tivadar* dr. 10—10 koronát, *Dick Sámuel*, *Deutsch Hermann* és *Hirschmann Albert* 5—5 koronát, *Kron Lipót* és *Liebermann Lajos* 3—3 koronát, *Müller József* 2 koronát adományozott. Ezen kegyeletes adományért ez uton mondunk benső köszönetet. Az előljáróság.

— **Tankönyvek, valamint az előírt író és rajzszerek legjutányosabban szerezhethők be** *Pichler Sándor* könyv- papír és írószerek üzletében Arad, *Szabadság-tér* 1.

— **Zsidó ünnepi imakönyvek** *Pichler Sándor* könyvkereskedésében nagy választékban kaphatók.

— **Vásárló közönség szíves figyelmébe ajánljuk a Weitzer János-utcában** (főpostával szemben) már megnyitott üveg, porcellán, lámpa és díszműtáruk versenyáruházát, hol a legizlésebb képkeretek is legolcsóbb árakban aznap elkészítetnek. — Üzletelv: Szolid kiszolgálás, szabott árak mellett. Telefon 934.

— **Ingusz I. és Fia cég** figyelmezteti igen tisztelt vevőit, hogy csak a 25 év óta *Weitzer-utca*-ban levő üzletében vásároljanak, máshol nincs üzlete cégnek. 5151

— **Használt tankönyveket** legelőnyösebben vásárol *Ingusznál* csak a *Weitzer-utca*-ban. 5151

— **Végre nem okoz gondot, hogy hol vásároljuk meg legelőnyösebben üveg, porcellán és díszmű tárgyakban szükségletünket,** mivel *Fischer Mór* *Andrássy-tér* 20. alatt levő speciális üvegüzletében úgy ezen cikkeket, mint alkalmi ajándékok és villanycsillárok legolcsóbban szerezhethők be. Képkeretekben legnagyobb választék, legolcsóbban elkészítetnek. Telefon 568.

— **Használt iskolakönyvek tiszta, kifogástalan állapotban, féláron kaphatók** *Kerpel Izsó* könyvkereskedésében. A cég a tankönyvek használhatóságáért szavatol.

— **Fedák így ír:** Tisztelt doktor ur! Mikor abban a rendkívüli szerencsében részesültem, hogy az angol Felsőgek előtt énekelhettem, a Felsőgek asszony kérdésére, hogy mivel tüntetem el híres magyar szeploimet, csak annyit feleltem: „Havas Gyopár Crém” Felsőg! Gratulálok, mondta Ő kegyesen. Es ugyanezt mondom én Önnek. Fedák Sári. 5089

— **60 kötet könyv havi 1 kor. 40 filléért, 180 hangjeggy havi 2 kor. 40 fillért** kaphatók kölcsönzésre *Kerpel Izsó* kölcsönzőintézetében, Aradon.

— **Egy Kárpáti-féle fejfájás elleni pastilla 5 perc alatt megszüntet mindenféle főfájást.** 1 üveg 12 adagall 1 korona. Kapható kizárólag a készítőnél *Kárpáti János* gyógyszerárán Arad, *Boros Béni-tér*. 4676

— **Az iskolaidényre táskák, könyvszíjak, rajztáblák, vonalzó, körzők, festékek, tollszártartók és mindenféle egyéb iskolai tanszerek legnagyobb választékban és igen olcsón kaphatók** *Kerpel Izsó* könyvkereskedésében.

— **Ékszer alkalmi vételek.** Szébbnél-szebb ékszer ajándék tárgyak meglepő olcsó árban kaphatók most *Waldmann J.* ékszerművesnél Arad, *Szabadság-tér*. Kérem kirakatom megtekintését. 5761

— **Uj iskolakönyvek** *Kerpelnél*.

— **Női keresk. tankönyvek** *Kerpelnél*.

— **A legmegbízhatóbbak a Messenger-boyok.** Telefon 816.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ A kémnek nézett ügynök. *Thaly László* védője, *Nagy Sándor* dr. ma kérvényt adott be az aradi törvényszékhez. A kémkedéssel gyanúsított könyvügynököt tudvalevőleg szabadlábra helyezték, de egyúttal rendőri felügyelet alatt áll. A védő most a rendőri felügyelet feloldását kérte. A törvényszék szombatn határoz a kérvény felett.

TARKASÁGOK.

(*Az okos tolvaj.*) Egy szomszédos kis községben történt. Egyik gazda elment a paphoz gyönni.

— Bünt követtem el. Elloptam a szomszédom egyik disznáját. Nagyon bánt a lelkiismeret. Most nem tudom, hogy mit csináljak!

A pap gondolkodott.

— Hm, hm. És mennyit ért az a disznó?

— Hát megért vagy husz pengőt!

— Hát tudod mit fiam, hozd el nekem holnap a husz pengőt! Majd én aztán odaadom a károsultnak anélkül, hogy megmondanám, ki lopta el.

Ebben megegyeztek. Másnap beállított a derék gazda a papnál és — hatvan pengőt leolvas az asztalra. A pap csodálkozva kérdezte, hogy miért hozott husz helyet hatvan forintot. A paraszt szembunyorgatva felelt:

— Tetszik tudni, ilyen olcsón úgy sem kaphattam volna disznót, hát elvittem mindjárt tőle a másik kettőt is!

(*Nagy titok.*) Jellemző kis történet. Egy nagy vidéki színház direktora nemrég Budapesten leszerződött egy egész fiatal színészt komikusnak. Mikor már teljesen megegyeztek és a szerződés aláírására került volna a sor, a fiatal színész diszkrétan odafordult az igazgatóhoz:

— Még egyet direktor ur! Közölnöm kell önnel valamit! Nem akarom, hogy később azt mondja, hogy én becsaptam!

— Miről van szó?

— Kérem, nem is látszik rajtam és én nem is mondom el senkinek...

— Mondja meg már kérem, hogy miről van szó!

— Szívesen változtatnék a dolgon, de már nem lehet. Ne vegye tőlem rossz néven igazgató ur, de én — keresztény vagyok!

(*Löbl Adolf.*) Pénzeslevélhordó állított be ma délelőtt az *Aradi Közlöny* kiadóhivatalába.

— Kérem van a lapnál valami *Löbl Adolf* nevű ember?

— Nincs — felelték — de miért kérdi?

— Kérem pénz érkezett a számára. Itt van kérem, *Löbl Adolf*nak *Aradi Közlöny* Arad.

— *Löbl Adolf, Löbl Adolf?* Ilyen nevű alkalmazottja sohasem volt a vállalatnak. Talán más név lesz azon!

— Itt van az utalvány, tessék kérem megnézni?

A pénzeslevélhordó átadta az utalványt s mindjárt megállapították, hogy ki az a titokzatos *Löbl Adolf*. Az utalványon ugyanis szép, kaligrafikus írással ez állott:

§ *Löbl Ad. d. Aradi Közlöny* Arad.

(*Löbliche Administration d. Aradi Közlöny*, vagyis: az *Aradi Közlöny* tekintetes kiadóhivatalának.)

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

§. — **Az aradi kereskedők és a vándoripari törvényjavaslat.** A kereskedelmi miniszter a mint ismeretes, törvénytervezetet dolgozott ki a vándoripar javaslatáról, a melyet véleményezés végett a kereskedelmi és iparkamaráknak és a szak-testületeknek kiadott. A vidéki kereskedők jóformán tudatában sincsenek annak, hogy a törvénytervezet, ha törvényé válik, milyen következményeket von maga után: teljesen szabaddá teszi a megrendelés gyűjtést, a mely ma még legalább a meghívó levelekkel van korlátok közé szo-

NEUMANN M.

uri szabó

es. és kir. udvari és kamarai szállító

férfi-, fiu- és leánykaruha telepe

Arad.

5111

Elismert legjobb minőségű áruk.
Külön osztály mértékszerinti megrendelésekre.

ritva. A törvény tervezet e jelentőségénél fogva, az Aradi Kereskedők Köre az összes kereskedőség bevonásával értekezletet tart a vándoripari törvénytervezet ügyében. Az értekezlet vasárnap, szeptember 15-én d. e. 11 órakor a kör helyiségében (Tabajdy Károly-utca 1. I. emelet) lesz és arra a Kör minden aradi kereskedőt, aki e törvény által érdekelve van, ez uton hív meg. Ugyancsak e gyűlésen határoznak a Kolozsvári Kereskedelmi és Iparkamara fölhívása fölött, a mely ez ügyben országos mozgalom megindítását javasolja.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

Távirati tudósítás.

Budapest, szeptember 11.

Készáru.

Amerika $\frac{1}{2}$ -el magasabb. Kínálat, vételkedv mérsékelt, 30 ezer mm. tartott.

Határidő.

	Délt sárlat	2 órai sárlat
Buza 1912 októberi	11.24 - 11.25	11.23 - 11.24
Buza 1913. áprilisi	11.75 - 11.76	11.75 - 11.76
Rozs 1912. októberi	9.69 - 9.70	9.67 - 9.68
Tengeri 1912. szept.	9.38 - 9.39	9.36 - 9.37
Tengeri 1913. májusi	7.64 - 7.65	7.65 - 7.66
Zab 1912. októberi	10.38 - 10.39	10.36 - 10.37

Az árak 50 kilónként számítva.

Budapesti értéktőzsde (Táv. jelentés).

Szeptember 11.

Magyar aranyjárdék 4 $\frac{0}{10}$	—	—	107.70
Magyar koronajárdék 4 $\frac{0}{10}$	—	—	86.75
Magyar koronajárdék 3 $\frac{1}{2}$ $\frac{0}{10}$	—	—	76.25
Magy. földteherm. kötvény 4 $\frac{0}{10}$	—	—	87.—
Horváth-szlavon földteherm. kötvény	—	—	87.—
Magyar nyeresémsorsjegy kölcsön	—	—	213.—
Tizaszab. és szegedi sorsjegy kölcsön	—	—	152.—
Osztrák járadék papírban	—	—	87.—
Osztrák járadék ezüstben	—	—	90.—
Osztrák járadék aranyban	—	—	112.20
Osztrák koronajárdék 4 $\frac{0}{10}$	—	—	87.—
1880. évi osztrák államsorsjegy	—	—	158.—
Osztrák-magyar bankrészvény	—	—	21.35
Magyar hitelbank-részvény	—	—	241.25
Osztrák hitelintézeti részvény	—	—	641.25
Osztr.-magy.-államvasuti részvény	—	—	708.50
20 frankos arany (Napoleonkor)	—	—	19.07
Német birodalmi márka	—	—	117.87 $\frac{1}{2}$
Londoni vista	—	—	241.75
Páris vista	—	—	23.32 $\frac{1}{2}$
10 márkás arany	—	—	23.57

A Temesvári Lloyd-Társulat

terménycarnokának hivatalos árjegyzése.

Távirati tudósítás.

(Árak 50 kilogrammonként korona értékben.)

1912. szeptember 11.

Buza (szokvány-minőség):

75 kilogrammos	—	—	10.10	10.15
77	—	—	10.15	10.20
78	—	—	10.20	10.25
79	—	—	10.25	10.30

Buza (Temesvári keresk. áru):

75 kilogrammos	—	—	10.00	10.05
Rozs	—	—	8.95	9.00
Arpa	—	—	9.00	9.10
Zab	—	—	9.30	9.35
Tengeri	—	—	9.70	9.75

Üzleti szünet a budapesti tőzsde-n. Folyó hó 12-én és 13-án az izraelita újév két ünnepnapján a budapesti tőzsde szünetel.

URÁNIA

Mozgófénykép színház.

(Báró Simonyi-utca 1. szám, Szabadság-tér mellett.)

Ma csütörtökön, 1912. szeptember 12-én

1. Nincs többé kopasz fej. Humoros. 2. Lanter Kuh. Természetes. 3. A papucshős. Humoros. 4. A tövénytelen gyermek. Megható társadalmi dráma az élet mélységeiből.

Előadások délután 6 órától kezdve esti $\frac{1}{2}$ 12 óráig. A hölgyek kéretnek a nézőtérre kalap nélkül megjelenni. — Minden előadáson katonazenekar játszik. — Helyárak: I. hely 1 kor., II. hely 80 fill., III. hely 60 fill., IV. hely 40 fill., V. hely 20 fillér.

APOLLO SZÍNHÁZ

az Andrássy-téri új Lloyd-palotában.

Uránia Magyar Tudományos Színház aradi színpadja

Ma csütörtökön, 1912. szeptember 12-én:

1. A legügyesebb megoldás. Humoros. 2. Izzó szerelem. Feketlen bosszu. Társadalmi dráma 3 részben. A legszenzációsabb Nielsen kép. 3. Hamis gyanu. Kacagató.

Az előadások kezdete délután 6 órától folytatódva 11-ig tartanak. — Helyárak: Páholy, ülésenként 1 kor., zártszék 1 kor., I-ső hely 80 fillér, II-ik hely 60 fillér, III-ik hely 40 fillér, IV-ik hely 20 fill., Müsort ingyen kapni a jegyszédőknél. — Saját zenekar. — Ruhátár. — Buffet.

Felelős szerkesztő:

Bolgár Lajos.

NYILTTÉR.*

Iskolakönyveket

a legújabb kiadásokat, úgy helyben mind vidékre gyorsan szállítja, hitelképeseknek részletfizetésre is a 25 év óta fennálló 5751

Ingusz I. és Fia könyvkereskedés

Weitzer János-utca, a polgári fiu-iskola mellett.

Telefon 517.

Telefon 517.

Átlagos életkorunk 70 év,

de nagyon sok embernek nem adatik meg, hogy ezt a nagy kort valóban elérje, mert valami idült betegség időnként előtte elragadja őket. A ki nem könnyelmű és az életét meg akarja óvni, a kisebb rendellenességekre is ügyeljen s ha meghül, szedjen valódi Fay-fele szódai ásványvizet, a mely igen jól és biztosan hat. Egy doboz pasztilla ára csak 1 korona 25 fillér, minden gyógyszerárban és drogeriában kapható, de vigyázzon nehogy utánzattal rászédjék. 6851

Telefon városi és megyei 902. Telefon 902.

FÉLÁRU
SZÉP, TISZTA
ÚJ BEKÖTÉSŰ
ISKOLAKÖNYVEK

LEGÚJABB KIADÁSBAN,
LEGLÖNYÖSRBBEN KAPHATÓK

DÉCSI GÉZA

KÖNYVÜZLETÉBEN NÁDASDY-PALOTA.

Fiatalkereskedő kiváló könyvelési szakember magyar, német perfect levelező, Aradon iparvállalatnál állást keres.

Szíves megkeresések „Agilis” jelige alatt a kiadóba kéretnek. 5816

Ha divatos és jó ruhát,

cipőt, kalapot akar olcsón venni

forduljon bizalommal 5441

Korányi Jenő

Szabadság-téri üzletéhez.

Világhírű
Hazelwood
amerikai
cipők

egyedüli lerakata 16 K., 20—24 K. árban

Kutányi J., Arad,

Vörösmarty-u. 1. Telefon 335.

2011-IV.

Gyermek patent harisnya

legnagyobb választékban, legolcsóbb árak mellett

2601

Bársony Andornál Arad, Szabadság-tér 17.

Amerikai és angol Vadász czipő

különlegességek már megérkeztek!!

Valamint a világhírű

SALAMANDER-CIPŐK

Hegységárban. 1901
K 16-50 és K 20-50 árban.

Kizárólag

WEINBERGER JÁNOS-NÁL

Arad-Temesvár kaphatók.
Képes árjegyzék díjtalanul.

Figyelem!

Igen tisztelt megrendelőimet értesitem, hogy

Arad, Hunyadi-u. 3. sz. alatt levő

uri szabó üzletben

elvételek legfinomabb eredeti angol őszi szövetekből megrendelésre mindennemű uri öltönyöket, papi és egyenruhákat egyéves önkéntes és tiszt urak részére, legegységesebb kivitelben, modern szabásban. Mint az Inokai Tóth Lajos és Frankl Leó volt vezető szabásza, külföldi tapasztalataimmal teljes garanciát nyújtok, hogy igen tisztelt vevőim igényeit minden tekintetben legjobban kielégitem. Szíves pártfogást kérek

WINDT JÁNOS,

uri szabó. 5659

8-1912. ig. vál. sz.

Hirdetmény.

Közhirre tesszük, hogy Arad sz. kir. város igazoló választmánya a törvényhatósági bizottságban 1912. évben szavazattal bíró legtöbb adót fizetők névjegyzékének összeállítására cékjától folyó évi szeptember hó 16., 17. és 18-án d. e. 9-től 12 óráig dr. Angel István I. aljegyző tb. tanácsnok hivatalos helyiségében (Városháza I. emelet 101. sz. ajtó) ülést tart. Felhívottnak mindazok, akik az adójuk kétszeres számításának, vagy a feleségük, valamint a kiskorú gyermekeik állami adójának az ő adójukba való beszámításának az 1886. évi XXI. t. cz. 26. §-ában biztosított kedvezményt igénybe venni óhajtják, vagy az ezen törvény alapján megillető bármilyen jogukat érvényesíteni óhajtják, hogy abbéli szándékukat az igazoló választmány előtt az ülések tartama alatt írásban vagy szóval bejelentésük.

Arad sz. kir. város igazoló választmányának 1912. szeptember 10. tartott üléséből.

Dr. Angel, igazoló választmányi jegyző.

Nagymennyiségű

maculatura

jutányos áron eladó.

M. kir. szegedi II. honvédkerületi parancsnokság.

2. sz. melléklet.

4939-1912. ko. szám.

Árverési hirdetmény,

az alább megnevezett állomásokon, az őszi fegyvergyakorlat befejeztével eladásra kerülő hámos és máhás lovakról.

Állomás	Az árverés helye	Napon és órában	Eladásra kerülő körülbelül		Magjegyzés
			hámos ló	máhás ló	
Szeged	Honvéd huszárlaktanya előtti tér	16-án	115	20	1912. évi szeptember hó délelőtt 9 órakor
Nagybecskerek	Honvéd laktanya	16-án	16	—	
Szabadka	Honvéd gyal. laktanya	18-án	36	16	
Zombor	Honvéd laktanya	17-én	16	—	
Ujvidék	Honvéd laktanya	17-én	16	—	
Versecz	Honvéd laktanya	17-én	40	10	
Oravicza	Vásár-tér	18-án	16	—	
Pancsova	Honvéd laktanya udvarán	18-án	16	2	
Lugos	Honvéd laktanya előtt	17-én	25	10	
Arad	Honvéd huszárlaktanya	17-én	8	—	
Orsova	Skela-tér	18-án	16	—	

1. A fenti hirdetmény szerint megtartandó nyilvános árverésen a legtöbbet ígérő vevőnek azonnali készpénzfizetés mellett a ló átadatik s az illető azt azonnal magával vinni köteles.

2. Az átvett lovakért a kincstár utólag semmirendű kötelezettséget nem vállal.

3. A kikiáltási ár a helyszínen, a bizottság által fog tudtul adni, illetve kikiáltatni.

4. Az árverési vétel érvényessége az árverező-bizottság határozatától függ, amit a helyszínen azonnal kihirdet.

Szeged, 1912. évi augusztus hó 28-án.

5814

A m. kir. szegedi II. honvédkerületi parancsnokság.

609-1912. g. sz.

Árverési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a Szent-Pál rét 636. sz. a. elfekvő 80 hold 60 □-ól területnek 3 vagy 6 évre szóló bérbeadása iránt folyó évi szeptember hó 16-án d. e. 10 órakor árverést tart.

Kikiáltási ár holdanként és évenként 40 korona.

Bánatpénzül leteendő a kikiáltási ár, 10%-a készpénzben, vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árverésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezárta, a szóbeli árverés megkezdése előtt nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánatpénz mellékelve van s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árverési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árverési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árverést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székeinek 1912. évi szeptember hó 9-én tartott üléséből.

A gazdasági szék.

Uj cipész üzlet!

Igen tisztelt ismerőseimet és a nagy közönséget értesitem, hogy

Arad, Széchenyi-utca 10. sz.

(U) Szántay-bérpalotában) önállósítottam magam és egy

cipész-üzletet nyitottam

hol elvételek legdivatosabb szabásban megrendelésre minden kivitelű férfi, női cipők elkészítését legjutányosabb árakban.

Üzletelvem: Jó és szolid munka.

Támaszkodva e téren éveken át, mint üzletvezető tett működésemre biztosítom nagyrabecsült rendelőimet a legfigyelmesebb kiszolgálásról Szíves pártfogást kérek, kitűnő tisztelettel

Mánya Demeter uri és női cipész. 5705

Budapesti Csipkeáruház Andrassy-tér 20. sz.

UTALVÁNY.

Ezen szelvény bemutatója ujonan érkezett őszi és téli újdonságaink bevásárlásánál szolid szabott árainkból 5 százalék engedményben részesül.

Fischer Eliz-palota.

Csipkék, szalagok, bársonyok, ruhadiszek. Selymek harisnyák. Keztyük és összes szabókellékek.

Új uri-szabó üzlet! uri-szabó üzletet

Igen tisztelt ismerőseim és a n. é. közönséget tisztelettel értesitem, hogy **Tökölly-tér 2. sz.** (Tabakovits-ház) modernül berendezett

nyitottam. E téren helybeli előkelő cégek-nél nyert szakismereteim folytán, módomban áll becses megrendelőim legmesszebb

menő igényeit is legjobban kielégíteni. Legfinomabb őszi szövetmintákkal készséggel szolgálók. Szíves pártfogást kérek

Baranyi Ferenc
uri szabó.

5791

Legcélszerűbb szab.

jég-szekrények

minden nagyság és kivitelben, ugyszintén háztartási, vendéglői és nagy hűtők gyári áron kaphatók

Husserl Manó

jégszekrény gyárában

Arad, Szent Pál-utca 11. szám

Különlegesség szén-sav és légnomású sörkímélő szekrényekben. 3411

Butorkiárusítás.

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy előrehaladott korom miatt a butorkészítéssel felhagytam és hogy készletben levő gyönyörű butoraimat a **beszerzési áron alul is**

végkiárusítom.

Kérve kérem a n. é. közönséget, hogy butorszükségletét nálam beszerezni szíveskedjen.

Varga József

ARAD, Kápolna-utca 6/b. szám.

6506

19475—1912.

Hirdetmény.

Közhírré tesszük, hogy a m. kir. belügyminiszter 114164—912. sz. a. kelt rendeletével az eddig is érvényben volt illeték állás és helypénzszabályzatnak érvényét változtatás nélkül 1919. évi december hó 31-ig meghosszabbította.

Arad, 1912. évi augusztus 17.

A városi tanács.

Lapkihordó pár felvétetik

az Aradi Közlöny kiadó-hivatalában.

Értesítés!

Megérkeztek a legújabb női modell-, plüs-, bársony-, dublé- és posztó-kalapok rendkívül meglepő olcsó árakban.

Férfi divat: nyulszór-, kemény- és puha-kalapokból nagy raktár.

Iskolai fiu-gyermekkalapokból 3000 darabot olcsón elárusítok 2 koronától kezdve 3 koronáig minden divat színben. Ugyszintén minden kalapjavítások és festések a legújabb modell után elvállalok.

Tisztelettel 1658

Bittenbinder Konrád

első aradi villanyerőre berendezett kalapgyártás nagyban és kicsinyben
Arad, Deák Ferenc-u. 42.
A Fehér Kereszt szállodával szemben.

Sokféle sósorszeszt

próbált már használni ön is és ha talán még se ért el hatást, úgy tegyen kísérletet a

„TURUL-SÓSORSZESZSEL”,

mely minden néven nevezendő külső bántalmakat hátfájást, bányadtságot, gyöngeséget, reumát, ischiást, fül-, fog- és fejfájást stb. Egyszeri bedörzsölés után megszüntet, az idegeket megerősíti, belsőleg a gyomor-fájdalmakat, bélbántalmakat, hasmenést, nehéz légzést, szívbántalmakat, mellfájást megszünteti, ezáltal a közérzetet kellemessé teszi. Ára: kis üveg 44 fill., nagy üveg 1 kor. 20 fill. Kapható az egyedüli készítőnél:

WAJDITS GYÖRGY

„Turul” gyógyszerárán, Kápolna- és Lipót-utca sarkán. Azonkívül minden gyógyszerárán, drogeriában és nagyobb fűszerüzletben. 8581

Alkalmi vétel!

Üzletemből visszamaradt nagyobb mennyiségű finom kész öltönyök, angol és francia szövetek, nemkülönben egy nagy szabóasztal, nagy tűkör és több szabóolló jutányos áron eladó.

5721

Tisztelettel

inokai Tóth Lajosné

Arad, Wesselényi-utca 26. sz. a.

Mesés szép lesz az a hölgy

aki a **HAIJUS-féle Ibolya Cremet** használja. Az arcibőrt vakító fehérre varázsolja. Eltünteti mindenféle arctisztatlanságot egy csapásra.

841

Ára egy fégeiynök 1 kor., Ibolya hölgyper 1 kor. 20 fill. Ibolya szappan 70 fill.

Kapható a készítőnél: **HAIJOS ÁRPÁD** gyógyszerárán **ARAD, Andrásy-tér 22. sz.**

Láb- és kézizzadás

azonnal és teljesen elmúlik, ha az izzadó részeket „**PEPPÓ**”-val ecseteljük. A mirigyeket kiszáritja, a válladékokat megszünteti és tökéletesen szagtalanítja. ::

☛ Egy üveg ára utasítással 1 korona. ☛

Értesitem a helybeli ugyszintén a vidéki n. érdemű közönséget, hogy raktáramat az őszi szezonra dusan felszereltem u. m.: Női kézi táskák, utazó bőröndök, pénz, szivar és vizit tárcákban, valamint valódi francia, angol illatszerek, ruha, haj és fogkefék, ugyszintén fésű árukban igen nagy választék. Igen tisztelt vevőim jutányosan lesznek kiszolgálva. Kérem erről meggyőződni.

3463

Kiváló tisztelettel:

Róna Jenő

Andrássy-tér 18. (Lócs-ház.)

Városi és megyei telefon szám 233.

Értesitem a helybeli, ugyszintén a vidéki uri közönséget, hogy raktáramat az őszi szezonra dusan felszereltem u. m. legfinomabb angol és belföldi szövet ujdonságokkal. Elvállalok mérték után mindenkitőlű öltöny, felöltő, luster, télikabátokat legolcsóbb és legdivatosabb kiállításban. Kérek egy próbarendelést megkísérelni.

Karpelesz Zsigmond

uri szabó,

Arad, Weitzer János-u. 9.

(Leányiskola-épület.) 5647

ad. 578—912. g. sz.

Versenyárgyalási hirdetmény.

A tanács 19852/912. sz. határozata értelmében a Tökölly Imre-utcának Shone csatornával való ellátására versenyárgyalást hirdetünk, annak határnapjául 1912. évi szeptember hó 20. napjának d. e. 10 óráját tűzzük ki.

Feltételek a következők:

1. A versenyárgyaláson minden hazai iparos részt vehet, ki iparagyakorlására engedélylyel bír. Azon pályázók, kik a szóban levő munkát teljesítésére hatósági engedélylyel nem bírnak, kötelesek ajánlatukban ily képesítéssel bíró megbízottat megnevezni és képesítését okmányilag igazolni. Azon ajánlattevők, kik Arad szab. kir. város közönségével üzleti összeköttetésben nem állottak, tartoznak megbízhatóságukat azon kereskedelmi és iparkamara bizonyítványával igazolni, melyhez vállalatuk telepe tartozik.

2. Az ajánlatok pecséttel lezárt borítékban, 1 koronás bélyeggel ellátva a fenti nap d. e. 10 órájáig nyújtandók be. Az elkésett vagy szabálytalan ajánlatokat nem vesszük figyelembe.

3. Az ajánlatok a városi mérnöki hivatalban 2 koronáért kapható, mintán az egységesárok és végösszegek pontos beírása és a végeredmények számokkal és szavakkal való pontos feltüntetésével adandók be.

4. Az ajánlathoz 5% bánatpénznek a városi pénztárba való letétét igazoló nyugta csatolandó.

5. A munkálatokhoz kizárólag hazai anyag használható és honi munkások alkalmazhatók. Ez irányban vállalkozó a városi mérnöki hivatal közegeli ellenőrzésének veti magát alá.

6. A munkát elnyerő vállalkozó tartozik az 5% bánatpénzt 10% biztosítékra kiegészíteni.

7. Fenntartjuk azon jogot, hogy a beérkezett ajánlatok közül az ajánlott árakra tekintet nélkül szabadon válasszunk.

8. Ajánlattevők ajánlatukkal a végleges döntésig kötelezettségben maradnak.

9. Ha vállalkozó a munka feltételeknek részben, vagy egészben eleget nem tenne, joguk van őt a vállalatától minden további beavatkozás nélkül elmozdítani és a munkát kárára és veszélyére másnak kiadni.

10. Amennyiben többen együttesen tesznek ajánlatot, már az ajánlatban megnevezendő azon egyén, a ki a munkálatokat vezetni fogja, társai nevében a munkálatokra vonatkozó rendeleteket és utasításokat

Uri hölgyközönség

szives figyelmét felhívom **női angol és francia divattermemre**, hol elvállalok legizlésebb kiállításban legújabb divatlapok szerint **kosztümöket, alkalmi ruhákat** jutányos árban. Szives pártfogást kérek, kitünő tisztelettel

Karpelesz Irén

Aulich Lajos-utca 20. I. em.

Ugyanott fizető és tanuló

leányok felvétetnek. 5647

átveszi s a folyósított járandóságokat felveheti. Nyilatkozatban kiteendő az is, hogy az ajánlat tekintetében az ajánlattevők egyetemlegesen felelősek.

11. Az ajánlatban világosan és határozottan kiteendő, hogy ajánlattevő a feltételeket ismeri és elfogadja.

12. A versenyárgyalás a fent jelölt napon és időpontban az ajánlatok felbontásával veszi kezdetét. Az ajánlatok felbontásánál az ajánlattevők, vagy igazolt képviselői jelen lehetnek.

13. Az ajánlatok felett Arad szab. kir. város törvényhatósági bizottsága dönt.

14. Táviratilag beadott ajánlatokat figyelembe nem vesszünk, nem különben pótajánlatokat.

Arad, 1912. évi augusztus hó 26.

A gazdasági szék.

Önkéntes árverési hirdetmény.

Kevermes községhez tartozó, Dombegyháza és Aradói ut mentén ugynevezett „Vizesi Csárda” 5 kat. hold és 1300 négyszögöl földdel a rajta lévő épületekkel, korlátlan italmérési engedéllyel, koremai és szatócs üzleti berendezésekkel és felszerelésekkel folyó évi szeptember hó 15-én délelőtt 10 órakor a helyszínen önkéntes árverésen vagy szabadkézből eladatik.

Értekezni lehet dr. Fekete Samu ügyvéddel Mezőkovács-házán. 5749

21108—1912.

Hirdetmény.

A m. kir. honvédelmi minister ur 83629/18—1912. sz. közzétételével akként intézkedett, hogy azok az egyévi önkéntes jelöltek, kik abban a reményben, hogy az idei fősorozásnak f. é. szeptember hó 1-től folyó évi októberhó 5-ig terjedő időszaka alatt besoroztatnak és egyévi tényleges szolgálatukat folyó évi október hó 10-én megkezdik. A m. kir. vallás és közoktatásügyi ministerium fennhatósága alá tartozó főiskolákba a rendes beiratkozási idő alatt be nem iratkoztak, abban az esetben, ha be nem soroztatnak és felsőbb tanulmányaikat az 1912—1913. tanév első felében megkezdni, illetőleg folytatni óhajtják: valamely főiskolába leendő felvételükért az utólagos beiratkozásra a fennálló szabályokban kitűzött határidőig engedélyt nyerhetnek, ha állittatásuk után azonnal folyamodnak.

Az eziránti kérvényhez a járási tisztviselő (főszolgabíró, polgármester) által díjtalanul kiállított és a sorozó bizottság elé történt állittatást, annak napját, visszahelyeztetést, illetve fegyverképtelenséget igazoló s 2 korona bélyegge ellátott bizonyítvány csatolandó.

Azok az egyévi önkéntesek a kik f. évi fősorozás tartama alatt de még állittatásuk előtt valamely főiskolára beiratkoztak és ennek megtörténte után történt besoroztatásuk következtében egyévi tényleges szolgálatukat folyó évi október hó 10-én megkezdni óhajtják, tandíjuknak visszafizetéséért az illető főiskola tanulmányi és tandíjszabályzata értelmében folyamodhatnak. Egyéjüleg megjegyzem, hogy az egyévi tényleges szolgálatnak elhalasztása a véderőről szóló 1912. évi XXX. t.-c. végrehajtása tárgyában kibocsájtott utasítás I. rész 91. §. 3. pontja értelmében az egyévi önkéntességi kedvezmény iránt a sorozó bizottsághoz benyújtandó kérvényben kérelmezhető. A besorozás megtörténte után pedig a szóban forgó halasztás iránti kérvények az illetékes kiegészítési kerületi (vagy honvéd hiegszító) parancsnokság hoz nyújtandók be.

Arad, 1912. évi szeptember hó 3-án.

A városi tanács.

ÉRTESÍTÉS!

Mélyen tisztelt megrendelőim és a nagyérdemű közönség szives tudomására hozom, hogy

őszi- és téli férfi divatszövet ujdonságaim

nagyválasztékban megérkeztek. Kivánatra vidékre mintákkal **készéssel** szolgállok.

További becses pártfogást kérek. Kiváló tisztelettel 5409

Pribán Gyula

angol uri szabó

Lázár Vilmos-utca (Avarffi-ház.)

Ezen rovatban minden szó egy-szeri beiktatásának ára 4 fillér, vastagabb betűkkel 8 fillér.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Kiadóhivatal: József tőh.-ut. 22.
Kiadóhivatali telefon: 151. sz.
Szerkesztőség: 357. sz.

Apró hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban, vidékről az apró hirdetések posta utalványon küldendők — a szelvényen a szöveg elől — avagy levélbélyegeken. Tudakozásnál a hirdetés száma mindenkor közlendő. Levélbeli megkereséseknél, (a jellegű leveleket kivéve) felvilágosítással szolgál a kiadóhivatal, ez esetben, válaszbeli megkeresés közzétételére. Az apróhirdetések díja a szavak száma szerint számított. Minden szó 4 fillér, vastagabb betűkkel 8 fillér. A legkisebb hirdetés 60 fillér. A vastagabb betűkkel kívánt szavak a közírásban aláhúzással jelzendők. Az apró hirdetések előre fizetendők. A hirdetés a kiadóhivatali kívánatra díjtalanul megszerkeszti. HIRDETÉSEK ESTE FÉL 6 ÓRAIG VÉTEK FEL.

Ajánlatokhoz,

melyeket valamely jelige alattkül-denek a kiadóhivatalba, ne tessék eredeti okiratokat mellékelni, mert érettük semmiféle felelősséget nem vállalunk. Azokat az ajánlatokat, melyeket az apróhirdetés megjelenésétől számított 4 héten belül címzettjük el nem visz, a kiadóhivatal megsemmisíti.

LEVELEZÉS.

Szép fogakat

épelni kell. Legajánlatosabb Vojtek és Weiss Dentolin fogcsermje. 1-5251

„Barnaleány.”

Boldog újévet kíván: „Szókefiu.”

Gummi cikkek

egfinomabb minőségben Vojtek és Weissnál. 1-5251

ELLÁTÁS.

Két-három

iskolás fiút teljes ellátásra elfogad özv. Márton Istvánné, Szabadság-tér 17. szám. 5812

Fiatal tanár

keresztény uri családnál lakást keres teljes ellátással. Az értesítéseket e hó 15-ig várja e lap kiadóhivatalába „Tanár” címre. 5824

Jó családból való

iskolás gyermekeket a közeli tanóvra teljes ellátás és családi felügyelet mellett, esetleg zongorahasználattal és oktatással elvállalok. Horovitz Samuné, Eötvös-utca 17. 5808

Kitűnő

házi koszt 3-4 intelligens ur számára, özv. Márton Istvánné, Szabadság-tér 17. 5813

ALKALMAZÁST KERES.

Megbízható

nyugdíjas özvegy ajánkozik egyszerűen főző bejárónőnek, esetleg élteesebb gyermektelen uri házhoz minden dologra. Cím a kiadóhivatalban. 5807

Házmesteri

vagy szakácsnői állást keres egy 80 éves magános asszony 10 éves kis leánykájával, október 1-ére. Cím Varjassy József-utca 18., ajtó 2. 5817.

Építési felügyelő,

helyben alkalmazást keres. Cím a kiadóhivatalban. 5821

ALKALMAZÁST NYER.

Deutsches Fraulein

mit schönem Ausprache wird zu grosseren Kinder gesucht. Adresse in der Administration.

Asztalos tanulók

fizetéssel felvételnek Péter-utca 6. sz. 5487

Egy bérengazda

kerestetik okt. 1-re. Cím Kera János bérlő Tamánd u. p. Borosjenő. 5775

Miklakán

a jegyzői izodában, a jegyzői pályára készülő 8 középiskolát vagy kereskedelmi végzett ifju havi 80 korona fizetéssel, azonnal alkalmazást nyerhet. Ilyenek nem jelentkezése esetén, egy a jegyzői teendőkhöz némileg jártas irnok fog felvételt. Az állás állandó. Folyamodványok a községi jegyzőhöz intézendők. Miklakán, 1912. szeptember 5. Balogh, jegyző. 5828

Francia asszonyt

keres, uri család nagyobb gyermekek mellé. Cím a kiadóhivatalban.

Lapkiherdópár

felvétetik az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

Segéd kerestetik

helybeli fűszerkereskedésbe. Ajánlatok „Szorgalmas” jelige alatt a kiadóhivatalba kéretnek. 5718

Egy jó

házból való fiu tanoncnak felvétetik, aki a magyar és román nyelvet folyékonyan beszéli. Ajánlatok Vörös Andor kereskedőhöz Selénd, küldendők. 5788

Egy-két

rövid és divatú fiatal segéd üzletben alkalmazást nyer, a német és román nyelvet okvetlen birniok kell. Ugyanott két jó erkölcsű fiu tanulóknak felvétetik. Ifj. Werner Adolf, Ujszentanna. 5789

ÜZLETEK.

Egy üzlethelyiség

kiadó. Cím a kiadóhivatalban. 5827

Egy forgalmas

helyen levő vegyes kereskedés lakással október 1-re kiadó. Bővebbet Csernovits Péter-u 27., az üzletben. 5661

Azonnal eladó

Bettelheim K. utóda első aradi fehérnemű tisztító intézet. Cím a kiadóhivatalban. 5831

INGATLAN.

Világosan

egy szép fekvésű termő szőlő, Aradon, a főtérhez egészen közel egy ház eladó. Bővebbet a kiadóban. 2331

Szőlőmoly

(Heurwurm) ellen legbiztosabban mentheti szőlőtermését 1 $\frac{1}{2}$ %-os „Tabicotin Emulsió Vojtek” parmezése által Vojtek és Weiss. 1-5251

KIADÓ LAKÁS.

November 1-től

a Perényi-utcában új házban 4 esetleg 5 szobás lakás kiadó. Bővebbet Gróf Königsberg Fidelel, Perényi-u. 6. 5655

4 szobás lakás

kiadó november 1-ére Thököly-tér 4. szám. 5589

A város közepén

elegánsan berendezett utcai bitorozott szoba kiadó. Cím a kiadóban.

Két nagy lélemeleti

világos terem irodának vagy műhelynek igen alkalmas, kiadó novembertől, Színház épületben Hoffmann-cégnél. 5820

November elsejére

egy modern lakás kiadó, 4 utcai szoba, mellékhelyiség, Luther-utca 2. sz., földszint/5. 5828

Modern kényelemmel, u. m.:

központi melegvízfűtésre, állandó melegvíz ellátásra, villany és légszuszvatékkal berendezett magas földszinti és emeleti erkélyes 3 szobás lakás Orczy-utca 8. szám alatt november hó 1. kiadó. 5826

Kiadó.

November 1-ére, Lipot-utca 10/a. 2 szoba, előszoba, konyhába vízvezeték, nagy kert magános udvar. Házber 41 korona, ajánlott levelekre válaszolok. Özv. Gömör Józsefné, szőlőbirtokos. Kovászi. 5718

Egy modern 5 szobás

magánház, közel a Szabadság-térhez, kiadó. Bővebb értesítést Abbázia kávéházban. 5198

Lakás

5 szoba, fürdőszoba és mellékhelyiségekből álló kényelmes lakás. Heim Domokos-utca és Attila-tér sarok nov. 1-re kiadó. Bővebbet: Kemény Manónál. 5787

Kopott parket

tűkörünyes lesz, ha azt Vojtek és Weiss parket-pasztájával dörzsöli fel. 1-5251

VÉTEL ÉS ELADÁS.

Szülők figyelmébe

ajánljuk a saját műhelyben, legjobb minőségű bőrből készült férfi, női és gyermekcipőket, melyek jutányos árért kaphatók az Aradi Cipészek Termelő szövetkezeténél Szabadság tér 14. szám. 6591

Tankönyvek,

a tantestületek által előírt író- és rajzszerek legelőnyösebben szerezhetők be „Minerva” könyvkereskedésben Arad, Dobó-utca 1. (a Ferenc-téri polgári fiúiskola mellett.) 5311

Zöld önnepi

imakönyvek, valamint az összes szertartási cikkek Pichler Sándor könyv- és papirkereskedésében kaphatók. Szabadság-tér 1. Telefon 308. 5311

Alma

batul, sikulai, arany parmen kapható métermázsája 50 koronáért Thaisz Irma, Alsósímand. 5818

Alig használt,

féregmentes matt komplett hálószoba, jutányos áron eladó. Cím kiadóhivatalban, 5794

Iskolakönyvek,

papír és írószerek legelőnyösebben szerezhetők be Pichler Sándor könyv- és papirkereskedésében Arad, Szabadság-tér 1. sz. 5311

Egy kerekas kut

hosszu vas áncsal eladó. Bocskai-tér 6. szám alatt. 5806

Eladók:

írógép, villany szelelő-motor, mérszáros- és homokhordó-kocsi, zsirtartányok, vasüst, vas kemencék, sparherd, mérlegek, csiszoló és kártoló gépek, fa- és vasbutorok, sodronybetét és matracok, pénzszekevények, gyermekkocsi, gyermekágyak Garai vasbutor-üzletben, Karolina-utca sarkán Ugyanottan tanoncok felvétetek fizetéssel 5809

Benzin locomobil

12 HP. teljesen jó karban, jótállás mellett jutányos áron és kedvező feltételek mellett, azonnal eladó. Bővebb felvilágosítást nyújt Vostinar Istvánné cég Világos. 4351

Glaty Centenar

a legideálisabb éjeli mécs, füst és szagtalan, egyben melegen tartható a gyermek részére a tej vagy tea. Kapható Aradon, Éles Armin, Fejér Gyula, Török Andor és Társa, Róna Jenő, Hoffmann Ottó, Dürr Gusztáv cégeknél. Battonya: Geller Samu, Pécska: Lusztig Ernő 5014

Legsikkesebb costumök, raglánok
Valamint a legelegánsabb uri ruhák

készülnek
a divat-
szalonban

VEINHARDT ÉS HORVÁTH-nál
Arad, Rákóczi-utca 22. szám.

APRÓ HIRDETÉSEK folytatása.

KÜLÖNFÉLE.

Szép, tágas, portálos

üzlethelyiség és egy 3 szobás, előszoba, fürdőszobás uri lakás november hó 1 ére kiadó. Bővebbet Deák Ferenc-utca 89. 5571

India fogcseppek

a legmakacsabb fogfájást azonnal megszüntetik, ára 70 fillér. Főraktár Gutori Földes Kelemen gyógyszer-tára és vegyészeti laboratóriuma Aradon. 1224

Üvegezési

és képeretkezési munkák Ackermann Lipótnál olcsón vállaltatnak, Boros Beni-tér 29. 5297

Virágok és rózsák

élősdiei és bohái ellen használjon 20%-os „Tabicotin Emulsiót Vojtek.” Siker biztosítva. Vojtek és Weisz, Arad. I-5251

I koronáért

bárki is olyan színűre festi haját a mily színűre akarja. A Margit hajfestő ha tisztán használják feketére fest, ha egy rész vízzel keverik barnára, ha két rész vízzel világos barnára, ha három négy rész vízzel keverik szőkere fest. A színe állandó felismerhetetlen lemoshatlan. Gutori Földes Kelemen gyógyszer-tára Aradon. 1224

Fűtési idény közeledtével

a Herkules fűrészfűrés vállalat irodája, Kossuth-utca 9. sz. ajánla nagyközönségnek I. rendű aprított tűzfát 100 kilónként 2 kor. 70 fillérért hazaszállítva, ugyszintén egész, esetleg fél waggon rakomány cser-, bük- és gyertyánfát kartelesen kívüli legolcsóbb árban befűvarozva fűrészelve és hasítva. Motoros fűrészgépeink is házhoz rendelhetők. Felvilágosítást készséggel nyújtunk telefonon is 658. sz. 5451

Kerti vetemények

saláta, káposzta bohái és élősdiei ellen legbiztosabb a 20%-os „Tabicotin Emulsió Vojtek.” Vojtek és Weisz Arad. I-5251

Igen tisztelt megrendelőimet és a nagyközönséget értesítem, hogy **József főherceg-ut 2. szám alá** át-helyezett

férfi szabó üzletembe

a legdivatosabb bel- és külföldi szövetségaim nagy választékban megérkeztek.

Szíves pártfogást kérek, kitűnő tisztelettel 5081

Kiss András.

Illatszerek, arckrémek, pouderek, szappanok, hajfésük és kefék stb., az összes p' pere cikkek

Kötszerek, betegápolási kellékek

Fényképészeti lemezek, papirok, gépek stb. legjobb beszerzési forrása:

Török Andor és Társa

drogeria és illatszerüzlete

Arad, Andrassy-tér 20. sz.

Telefon 900.

5757

Telefon 900.

Taxameteros

Bér-autók

Telefonszám
816

2981

Szolgálat: reggel fél 6 órától éjjel 12 óráig.
Garage: Deák Ferenc-utca 8. sz.

Zálogház-

ból arany, ezüst és ékszerek
Farkas Streicher J. cégnél
Arad, Tüköly-tér 1. sz. 3011

Jó egészségének

fontartására használjon mindenki

Kárpáti-féle

ep ehajtót,

mely a legkitűnőbb fájdalom-
mólküli gyomortisztító hájiszer.
Ise édes, hatása gyors és biztos.
1 üveg utasítással 40 fillér.

12 üveg franco K 4-80. Kapható
kizárólag a készítőnél

KÁRPÁTI JÁNOS

gyógyszertárban 6075
ARAD, BOROS BENI-TÉR.

Segéd

a rőfös- és fonál áru szakmá-
ból, mely a román vevőkkel
jól banni tud, **ügyes el-
adó,** felvétetik. Ajánlatok

Wohlberg Lipót

céghez Arad. 5825

10 tárgy csak K. 3.50

És pedig: 1 pontosan járó aranyo-
zott francia doubl óra, schweizi
szerkezetű, 1 francia doubl lánc.
1 női lánc legújabb fazon, férfi és
női gyűrű, 1 bajuszkefe gloriával
fedve, 1 női brosch francia doubl-
ból, 2 kezelő gomb és 1 zsebkés
fogvájóval kapható utánvét mellett.

J. Brandes Krakau,

Berka-Joselowica 9. 5829

Aradi Nyomda

Részvénytársaság
készít

névjegyet

elefántcsontpapíron

= nyomva =

divatos kivitelben.

ARADI ZENECONSERVATORIUM

(Szabadság-tér 21. sz.)

Beiratások folyó évi szeptember hó 1-én kezdődtek.

Fő tanszakok: Zongora, hegedű, magánének, gordonka és mélyhegedű.

Mellék tanszakok: Zeneelmélet (kötelező) összhangzattan, karének, kamarazene s kívánatra zenetörténet.

A tanítás szigoruan az Orsz. magy. kir. Zeneakadémia tanmódszere szerint történik.

Előkészítő tanfolyam az Orsz. magy. kir. Zeneakadémia vizsgáira.

Eddig az Orsz. magy. kir. zeneakadémia előkészítő, kiképző s az énektanárnői képesítő vizsgát összesen 26 növendék sikerrel tette le.

MÜTTERMÜLLER JÓZSEF igazgató.

5258

A mesterdalnok...

Cipőm szép és tökéletes,
Benne járni élvezetes,
Mert ha cipőt szegzek, varrok,
Rajt' van 6784

kaucsuk-sarok.

Hunyadmegyében egy első-
rendű nagyobb fűszerüzlet
betegség miatt **átadó,**
esetleg házzal együtt eladó.

Bővebb felvilágosítással szolgál:

Szemző Ármin

Áruügynök Arad.

5768

Virág Kálmán

Építész- és építőmester,

elvállalja magán- és bér-
házak, valamint nyaralók
stilszerű tervezését, mű-
vezetését felépítését és
leszámolását, ugyiszintén
gazdasági épületek silos
beton és vas-beton mun-
kák szakaszerű elkészité-
sét. — Iroda és ács-telep

Arad, Erzsébet királyné-körút 59.

Telefon szám 85.

**Maresch
Gyula**

üzlete most
az Arad-
Csanádi
Gazdasági
Takarékpénztár
palotájában
van.

**Maresch
Gyula**

üzlete most
a Kossuth-
szobor
mellett
van.

**Maresch
Gyula**

üzlete most
a Város-
házának
átellenében
van.

**Maresch
Gyula**

üzlete most
az Arad-Csanádi
Egyesült Vasutak
palotájával
szemben
van.

**Maresch
Gyula**

üzlete most
a Victoria
takarékpénztár
közelében
van.

Az Arad-Csanádi
Gazdasági
Takarékpénztár
palotájában
van
most

**Maresch
Gyula**

üzlete.

A Kossuth-
szobor
mellett
van
most

**Maresch
Gyula**

üzlete.

A Város-
házának
átellenében
van
most

**Maresch
Gyula**

üzlete.

Az Arad-Csanádi
Egyesült Vasutak
palotájával
szemben
van
most

**Maresch
Gyula**

üzlete.

A Victoria
takarékpénztár
közelében
van
most

**Maresch
Gyula**

üzlete.